

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS76784	ImageGroup:	I8LS76786
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	<p>སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་</p> <p>བསྐྱུས་དོན་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱེང་བ། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྩིངས། ས་ལམ་གྱི་</p> <p>རྣམ་བཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་བཅས།</p> <p>sde bdun la 'jug pa'i sgo don gnyer yid kyi mun sel dang / mngon par rtogs pa'i rgyan gyi bsdus don rin po che'i phreng ba/ grub mtha' rgya mtshor 'jug pa'i gru rdzings/ sa lam gyi rnam bzhag mkhas pa'i yid 'phrog bcas/</p>
Author:	<p>བློ་བཟང་གྲགས་པ།</p> <p>blo bzang grags pa/</p>
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Sarnath, Varanasi
Publisher:	wA Na dge ldan spyi las skabs zhe gnyis pa/
Date:	2013
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

༄༅། ཟེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་ཚུན་སེལ་དང་།
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བཟུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། གྲུབ་
 མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྩིངས། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཐས་
 པའི་ཡིད་འཕྲོག་བཅས་གཞུང་མཚན་བཞི་བཞུགས་སོ།

སྐུ་དབྱུང་པོད་གྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་ཁང་གི་དགེ་ལྷན་རྒྱུ་ལས་ཁང་།

༄༅། ཟླ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཕྱན་སེལ་དང་།
 མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེད་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། གྲུབ་
 མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཁས་
 པའི་ཡིད་འཕྲོག་བཅས་གཞུང་མཚན་བཞི་བཞུགས་སོ།

ལྷ་དབྱུང་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་ཁང་གི་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་།

སྒོན་པའི་འདས་ལོ་ ༡༥༥༧

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༤

གཞུང་ཚན་བཞི།

དཔར་ཐངས་དང་པོ།	ཕྱི་ལོ། ༢༠༠༧	དེབ་གྲངས། ༥༠༠
དཔར་ཐངས་གཉིས་པ།	ཕྱི་ལོ། ༢༠༡༩	དེབ་གྲངས། ༥༠༠

དཔར་ཤུས་ཀྱི་བདག་དབང་།

དེབ་འདིའི་དཔར་ཤུས་ཀྱི་བདག་དབང་ཆ་ཚང་ལྷ་ཅ་དབུས་བོད་ཀྱི་
ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཁོངས་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་ལ་
ཡོད་པས། འདི་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་སྤྱད་ཀྱང་དཔེ་དེབ་
འདི་ཆ་ཚང་ངམ་ཆ་ཤས་ཅིམ་ཡང་དཔར་ཤུས་སམ་དཔར་སྐྱོན་མི་
ཆོག་པ་དགོངས་འཇགས་ཞུ།

དཔར་སྐྱོན་པ།

ལྷ་ཅ་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་སྐབས་ཞེ་གཉིས་པས།

དཔར་ཅ་སྤྱི་མཐུན།

ལྷ་ཅ་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་བྱིས་ཀམ་ཕུ་རེ་ཚོག་དཔར་ཅ་
བཙུག་ནས་དེབ་ཀྱི་བཀོད་པ་བསྒྲིགས།

Collection of Four Minor Texts :

1. The Seven-Topics that Elimintes the Mental-Darkness
by Je Tsong Khapa
2. The Precious Garland of Compendium of Abhisamayālamkāra
by Gayaltsab Darma Rinchen
3. The Ship Entering Into the Ocean of Tenets
by Jetsun Gedun Gyatso
4. Exposition of the Grounds and Paths that Attracts Scholars
by Jetsun Gelek Pal Sangpo

**GELUGPA STUDENTS' WELFARE COMMITTEE
CENTRAL UNIVERSITY OF TIBETAN STUDIES,
SARNATH, VARANASI-221007**

Buddhist Eara : 2557

Christian Era : 2013

Collection of Four Minor Texts

First Edition : 2007 copies 500
Re-print : 2013 copies 500

© 2007 Gelugpa Students' Welfare Committee, CIHTS Sarnath,
Varanasi-221007. All rights reserved.

Published by

XLII Gelugpa Students' Welfare Committee,
Central University of Tibetan Studies,
Sarnath, Varanasi-221007

Printed at Sattanam Printing Press, Pandeypur, Varanasi, India.

དབར་སྐྱོན་པའི་ཆེད་བཟློང་།

༩ ལྷ་ཆ་དབྱུག་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་གི་ཡ་གྲུལ་དགེ་
ལུན་སྒྲིལ་ས་ཁང་གིས་དམིགས་བསལ་དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་སྒྲོབ་ཆོན་གྱི་ཐུག་དཔེ་
དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་གསུང་རབ་སྐབས་དོན་མཁོ་གནད་དགོས་གཤམ་ཆེ་རིགས་
ནམས་དང་སྐྱོན་ཁག་ལ་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་བྱ་སོགས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་དབར་བསྐྱོན་
ཞུ་སྐྱེས་ལྟར། ད་ལན་དབར་བསྐྱོན་ཞུ་བྱའི་གྲས་སུ། ཟླ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་དང་།
མདོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེས་དོན་རིན་ཆེན་སྟེང་བ། བྱུ་མཐའ་བྱ་མཆོར་འཇུག་
པའི་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ས་ལས་ཀྱི་ནམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་བཅས་བསྐྱོན་བཅོས་
ཆུང་དུ་བཞི་ཡོད་པ་འདི་དག་དབྱུག་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དགེ་ལུགས་
རང་གཞུང་གི་སྒྲོབ་ཆོན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐར་དབར་བསྐྱོན་གནད་པའི་ཐུག་དཔེ་
ཆ་ཆང་རྒྱུགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བའི་རྒྱན་གྱིས་རང་ཁོངས་སྒྲོབ་གཉེར་བ་ནམས་ལ་
སྒྲོབ་དེབ་མེད་པའི་དཀར་ངལ་སྤང་བཞིན་བ་ལ་བཞེན་སྒྲིལ་ས་སྐབས་སོ་དུག་པས་གཞུང་
ཆོན་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་བསྐྱོགས་ཀྱིས་དེབ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དབར་འདེབས་ཐུབ་ན་
སྐབས་བདེ་ཡོང་ངེས་ལྟར་འབད་ཚོལ་བུས།

དེ་ལྟར་དབར་ཅུའི་ཞུ་དག་དང་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དབྱུང་ཞིབ་བྱེད་བྱའི་ཐད་ཉམས་
ཞིབ་པ་དག་དབང་བསྐྱོན་འཕེལ་ལགས་སུ་རེ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཁོང་གིས་ཐུག་དཔེ་
འདིའི་ཐོག་ཐུག་ལས་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་གནད་བ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱ་དང་།

དེ་བཞིན་གཙུག་ལག་སྒྲོབ་ཁང་གི་དབར་སྐྱོན་ལས་བྱེད་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་
ལགས་ནས་ཀྱང་། གཞུང་ཁག་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དབར་ཅུ་ཀྱུ་མ་ལུ་འར་ཐོག་བཅུག་
བསྐྱོགས་སྐབས། གཞུང་གི་སྐབས་སྒྲོན་དོན་གྱི་བཅད་མཆོས་དང་། བྱངས་འདོན་
ནམས་ལ་བཞུ་བདེའི་ཆེད་ཨང་གངས་བཞོད་པ་དང་། སྐབས་གར་ས་བཅད་སོགས་ཡིག་

ཅུང་དུ་ཤད་འགྲག་ནང་བརྟག་པ་སྐྱོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུར་ལས་བརྟ་བདེ་
 ལྷ་བྱ་བྱང་འདུག་པར་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན། ཕྱག་
 དེབ་འདིའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གྱི་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛིན་ས་
 ཚོག་ཐག་གཅོད་བྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་མ་
 དུལ་ནས་བཏང་ཉེ་དཔར་སྐྱོན་ཁྱས་པ་ཡིན།

འདིས་ཀྱང་སྒྱིར་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་
 ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་དགོས་འདི་གའི་སྒོ་བ་གཉེར་ནམས་ཀྱི་ཚོས་
 བསམ་གོང་འཕེལ་དང་། བསྟན་འགྲོར་སྐྱོན་པའི་རྒྱ་ཅ་སྒོན་པ་དང་བཅས།
 ལྷ་ཅ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཚོའི་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་ལུན་
 གྱི་ལས་སྐབས་ཞི་གཉིས་པས། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ཐེ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་
 ས་རྒྱའི་དུས་ཆེན་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་རྒྱ་ལོ་ ༠༩ ཚེས་ ༡༥
 ཉིན་རྒྱུར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

དཀར་ཆག

དབར་སྐྱོན་པའི་ཆེད་བཟློན།	v
དཀར་ཆག	vii
༡ མེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ།	7-57
༢ མདོན་བར་ཉོག་ས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེང་བ།	61-91
༣ བྱུང་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་བྱ་རྩིང་ས།	95-119
༤ ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག།	123-154
༥ དག་བསྐྱེད་སྒོན་ཆོག	154-155

༡༡། ༄ེ་ཙྰ་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་སྡེ་བདུན་ལ་
འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞགས་སོ།

སྒྲིག་བྲུང་།

༡ སེམ་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྟའམ་བཅུའམ་བཙེ་བརྒྱད་སོགས་གསར་
ཉིད་སེམ་རིག་དུ་མའི་ནང་ནས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་ལ་
འབྲུལ་པ་སྒྲོང་བའམ། རང་གཞན་གྱི་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་ཆར་གཙོད་
བྱེད་སྒྲུ་ཆད་གཉིས་ལས། འཇལ་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་སྟོན་པའི་ཆད་མ་
རིག་པ་མི། བྱི་ནང་བུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྟོག་ཡིན་ཞིང་། འཇམ་གླིང་འདིར་
ནམ་འདྲན་དང་པོ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་མ་བྱོན་པའི་སྟོན་ནས་བྱུང་ཡོད་
ངེས་ཀྱང་། ཞིབ་ཆ་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཁག་ནས་ལེགས་པར་སེམ་ནུས།
སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་གྲང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དུས་ཅམ་ནས། རྒྱ་གར་
ན་ནང་པའི་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་རིག་པའི་གཞུང་དར་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་།
དེའི་མཐུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྟོགས་མཆོས་སྟུན་དུ་
ཚུགས་པར་བྱུང་དོ།

དེ་རྗེས་རིས་པས་བྱི་ལོ་བརྒྱ་བྲག་བཅུ་གཉིས་ཅམ་ནས་བོད་ནང་གསར་
ལཱའི་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་སོགས་སུ་ཆད་མའི་འཆད་ཉན་འཇིན་སྒྲོང་སྟེལ་བའི་བྱ་བ་
གོང་འཕེལ་དར་བྱབ་བྱུང་ཞིང་། ཆ་བ་ཆོས་ཀྱི་སང་གས་ཙོད་བྱའི་དུས་ཐལ་
ངག་དང་། འཁོར་གསུམ། ལག་རབ་བྱ་བ་སོགས་སྟོན་ཆད་འཕགས་བོད་གང་
དུ་མ་དར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོལ་བྱེས། དེ་མཚུག་འཇམ་དབྱངས་སྟུག་གཞོན་ནུའི་
སྟོབ་མ་བྱང་ཚུབ་གཞོན་ནུ་མ་བགྲོས་གསར་ལ་བརྟེན་པའི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ།
གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་བགྲོས་གསར་ཉིད་གཉིས་སུ་བྱུང་།

ཙོད་པ་ཐོག་མར་འཕུགས་པའི་ཆེ་ཐལ་མོ་བདེ་བ་སྟེ། རྒྱུ་ ཇི་ལྟར་ཆོས་
འཇལ། ཞེས་ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་དག་ཏུ་བཞུགས་ཇི་ལྟ་
ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྤང་ལ་གཞལ་ཚུལ་འདི་
ལྟར་རོ། ཞེས་བཤམ།

ཡང་ན། ཀྱ་ཡེ་ཇི་ལྟ་བུའི་ཆོས་འཆད་ཅེས་འབོད་བའམ་ཉན་པར་བསྐུལ་
བ་དང་། རིགས་ལམ་པས་རྐང་བ་གཡས་བ་ས་ལ་བཙུག་པས་དན་སོང་གི་སྒྲོ་
འགོག་བ་དང་། གཡོན་གྱི་དུ་བཏེག་པས་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟེ་བ། ལག་པའི་ཐུག་
ཆུ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱར་བ་དང་བསྐྱོད་པས་བཤད་སྐུབ་ཕྱོགས་མཐར་གྱུས་ཤིང་མཐུན་
ཉིན་རྣམས་དང་སྐལ་ལྷན་ཐར་འདོད་མང་པོ་དབང་དུ་འདུ་བ། འཕྲུང་བ་གྱི་དུ་
དངས་པས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་ལམ་དུ་འབྲེན་པར་མཆོན་པའི་བདེ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེའང་བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས། རྐང་གཡས་ས་ལ་
རབ་བསྐྱུན་པས། དན་སོང་ཡོང་ཡེ་ཡོད་མ་གྱུར། ཅེས་སོགས་གསུངས།
ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོངས་བ་ཀུན་སེལ་ཐབས་དང་། ལན་རེ་
ཅམ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་བ་དྲན་པས་ཀྱང་། བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཐེབས་པར་
གདོན་མི་ཟ། དེས་ན་ཇི་བཙུན་ས་པར་གྱིས་མཁས་འཕུག་ལས། ཆོས་དང་མ་
མཐུན་པའི་ཙོད་པ་དན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མཁས་པས་སྤང་བར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་བ་ལྟར། མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་བྱལ་ཙོད་པ་དང་།
འབྲུགས་པའི་ཙོད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་རིགས་སོ།

ས་པར་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་གྲང་བསྒྲིགས་ཏེ་འཆད་བ་དང་། ཆ་
བ་དང་སེང་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་རྒྱ་འབྲེལ་གང་ཡང་རུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་

འཆད་པ། རྒྱལ་ཚབ་དང་མཁས་བྱ་བ་སོགས་རང་གི་རིགས་རྩལ་གྱིས་འཆད་
སྤངས་བཅས་བོད་ན་ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འཆད་ཀྱི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་
བར་གསུངས།

རྒྱ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཐུ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཕུན་
སེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་འགའ་རེར་དོགས་གནས་དབྱེད་གཞི་ལྟ་བུ་
སྤང་ཡང་། ཆོག་དོན་གོ་རྒྱ་ཆེ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་མཆོག་ལྟ་
འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་རྩ་སྟོད་བསྐྱུས་བྲ་ཆེན་མོ་རིགས་ལམ་འབྱུལ་གྱི་ལྟ་
མིག་སོགས་བསྐྱུས་བྲ་དང་སྒོ་རིག་ཏུགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་འབྱེད་
ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། །

སྒྲེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་ཕུན་སེལ།

༩ བློགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བློག་འཚལ་ལོ།

མཁྱེན་རབ་དབང་བློག་འཇམ་པའི་དབྱངས།

བདུད་བཞི་ཕམ་མཛད་མི་གཡོ་མགོན།

རག་དབང་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ།

ཙུམ་འཆད་ཙུད་པའི་སློ་གྲོས་སྒྲེལ།

ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས།

རྣམ་པ་འདི་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ།

དེ་ལ་ཡུལ་དང་། ཐེས་བྱ། གཞལ་བྱ་རྣམས་གཙོ་བོར་དོན་གཅིག་ཡིན་
པས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ནིད། གོ་བར་བྱ་བའམ་རིག་བར་བྱ་བ། ཐེས་བྱའི་
མཚན་ནིད། སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་མཚན་ནིད། ཚད་མས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ།

ཡུལ་ལ་ངོ་བོའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས། རྟག་བ་དང་མི་རྟག་པའོ།

མཚན་ནིད་རིམ་པ་བཞིན། དོན་བྱེད་རྣམས་ལ། དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་། དཔེར་
ན་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྦྲེས་པ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་
སྦྲེས་པ། མི་འཇིག་པའི་ཚས། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་
པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ།

དངོས་པོ་ལ་ངོ་བོའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། བཅ་རིག་གཉིས། དང་བོའི་མཚན་

ཉིད། རྩལ་དུ་གྲུབ་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་རིག་པ།

ལེས་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་དོན་ལེས་པོ་དང་ནང་དོན་ལེས་པོ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་རིམ་བཞིན། ཕྱི་རི་རྩལ་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་རྩལ་དུ་གྲུབ་པ།

ཕྱི་དོན་ལེས་པོ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་སྒྲི་རྩི་རྩལ་གྱི་ལྟ་སྟེན། མཚན་ཉིད་རིམ་
བཞིན།

- ༡། ལེས་པོ་གང་ཞིག་ མིག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ།
- ༢། (ལེས་པོ་)གང་ཞིག་ རྣ་བའི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ།)
- ༣། (ལེས་པོ་)གང་ཞིག་ སྒྲི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ།)
- ༤། (ལེས་པོ་)གང་ཞིག་ ལྟའི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ།)
- ༥། (ལེས་པོ་)གང་ཞིག་ ལུས་ཀྱི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་)དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ།

གཞུགས་ལ། དཀར་ནག་སོགས་ཁ་དོག་གི་གཞུགས་དང་། བྱ་བཞི་
སོགས་དབྱིབས་ཀྱི་གཞུགས་གཉིས། སྒྲི་ལ། དག་ཆིག་སོགས་ལྟ་དུ་སྟོན་པ་
དང་མ་སྟོན་པའི་སྒྲི་གཉིས། རྩི་ལ། ཞེས་མི་ཞེས་གཉིས། རྩི་ལ། ཞེས་མི་ཞེས་
གཉིས། རྩི་ལ། འཇམ་རྩལ་གཉིས།

ནང་དོན་ལེས་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ༡། མིག་གི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན། ༢། རྣ་
བའི་(དབང་པོ་གཞུགས་ཅན།) ༣། སྒྲི་(དབང་པོ་གཞུགས་ཅན།) ༤། ལྟའི་
(དབང་པོ་གཞུགས་ཅན།) ༥། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་ལྟ། མཚན་
ཉིད་རིམ་བཞིན།

- ༡། རང་དོན་ལེས་པོ་གང་ཞིག་ མིག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད།
- ༢། (རང་དོན་ལེས་པོ་)གང་ཞིག་ རྣ་བའི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད།)

༣། རང་དོན་བཅས་པོ་གང་ཞིག་ ལྷའི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན།)

༤། (རང་དོན་བཅས་པོ་)གང་ཞིག་ ལྷའི་(དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན།)

༥། (རང་དོན་བཅས་པོ་)གང་ཞིག་ ལྷས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དུ་
རུང་བ།

དབྱེ་ན། རེ་རེ་ལ། མིག་གིས་ཡུལ་ལ་འདུག་དུས་ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་བུ་རྟེན་
བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། མིག་གིས་ཡུལ་ལ་མི་འདུག་དུས་ཀྱི་
མིག་དབང་ལྟ་བུ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད།

དངོས་པོ་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་རིམ་བཞིན། ཆོས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་དོན་གཞན་
(སྒྲ་མ་དང་)ཐྱི་མ།

རྒྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། མཚན་ཉིད་
རིམ་བཞིན། ཆོས་དེའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ ཆོས་དེའི་རྒྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པ་མེད་པ། ཆོས་དེའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ ཆོས་དེའི་རྒྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པ།

རྒྱ་ལ་གཙོ་པོ་ལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
གཉིས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཆོས་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོན་ནས་
ཆོས་དེ་སྐྱེད་པ། ཆོས་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ།

སྒྲིར་རྒྱུན་ལ་དབྱེ་ན། དམིགས་རྒྱུན། བདག་རྒྱུན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གསུམ།
མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཆོས་དེ་ཡུལ་གྱི་ནམ་ལྷན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐྱི་

དོན། ཚས་དེ་རང་དབང་དུ་སྦྱོང་བྱེད། ཚས་དེ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་གཙོ་བོར་
དངོས་སུ་སྦྱོང་བྱེད།

ཞར་བྱུང་དུས་གསུམ་དང་། རགས་རྒྱན་སོགས་འཆད་པ་ལ། འདས་པའི་
མཆན་ཉིད། ཐལ་ཐིན་པ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། མ་སླེབ་ཅིང་ཐལ་མ་
ཐིན་པ། ད་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་སྦྱོས་ལ་མ་འགགས་པ། རགས་པའི་མཆན་ཉིད།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆ་ཡོད་པའི་དུལ། དཔེ་བུམ་པ་ལྟ་བུ།
ཆ་མེད་དུལ་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པའི་
དུལ། དཔེ་མདུན་གྱི་དུལ་ཚུང་ཐ་གཅིག་ལྟ་བུའོ། ལྷན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲི་བྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ། དཔེ་ལོ་ལྟ་བུ།
སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲི་
མེད་པའི་དངོས་པོ། དཔེ་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུའི་དང་
བོ་ལྟ་བུའོ།

ཡུལ་ལ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤང་ཡུལ་ལམ་
གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ་དང་གསུམ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད།
སྤང་ནས་རིག་བར་བྱ་བ། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ། རྟོག་པའི་
གཟུང་ཡུལ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་གསུམ།

དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་
ཡུལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཉིས།

རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་གཉིས། རིམ་པ་བཞིན། ཚས་ལ་
རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན། དཔེར་ན་དབང་ཡིད་ལ་སྒྲེས་

དེ་གཟུགས་སོགས་ལྟ་ལྟ་བུ་ལོ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་མ་གཉིས་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་དང་།
སྤྱི་གཉིས་ལྟ་བུ་ལོ།

ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན། ཡོད་ངེས།
མེད་ངེས། བསྐལ་དོན་དང་གསུམ།

ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་བ། མེད་ངེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། ཚད་མས་སྒྲུང་རྩང་མ་དམིགས་བ། གང་ཟག་དེའི་བསྐལ་དོན་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་ཚད་མ་ལ་བལྟ་རུ་བྱུང་བ། དབྱེ་ན་གང་ཟག་དེ་
ལ་ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན། ཏུས་ཀྱི་བསྐལ་པའི་བསྐལ་དོན། རང་བཞིན་གྱི་བསྐལ་
པའི་བསྐལ་དོན་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཁང་བ་གཞན་ན་གནས་པའི་
མིའི་སྤྲོད་ལུགས་ལྟ་བུ་དང་། མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་ལྟ་བུ་ལོ།

འཕུག་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱང་དོར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་ན་མི་སྤྱི་བ།
དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་ཇེས་དཔག་ལ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིན་པའི་
དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བུམ་པའི་སྤྱི་རྟག་བྱུང་བར་ཅན་ལ་
བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་ནམ་བྱེད་པའི་སྤྱིས་བྱ་ལ་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུང་དོད་གཤེར་
ཚོགས་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ་ལོ།

གཞལ་བྱ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་
གཉིས་སམ། ཡང་ན། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ།

རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་ལ། དཔེར་ན་སྤྱིན་
པ་ལྟ་བུ་ལོ། ཡང་ན། ཡུལ་ཏུས་མ་འབྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ།

སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ནིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྣམ་པའི་ཚོས། ཡང་
ན། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་དུས་མ་འབྲེས་པར་སྤང་བའི་སྤང་ཡུལ། དཔེར་ན། རྟོག་པ་
ལ་སྤྱོ་ལྷིར་ཞབས་ཞུས་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ།

གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ནིད། མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། དཔེར་ན། སྤྲོན་པོ་ལྟ་བུའོ།

གཞལ་བྱ་སྒོལ་གྱུར་གྱི་མཚན་ནིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། དཔེར་ན་སྤྲོན་པོ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ནིད། སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དབྱེད་
པར་བྱ་བ་དང་། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དབྱེད་པར་བྱ་བ།

གཞལ་བྱ་ཕིན་ཏུ་སྒོལ་གྱུར་གྱི་མཚན་ནིད། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། སྤྲོན་པས་ལོངས་སྟོད་
བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བརྟེན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞར་བྱུང་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ནིད། བར་ལས་གོ་བར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་གཉིས་
ལས། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ནིད། ངག་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པས་ཞེན་པའི་
དབང་གིས་ངག་ལས་གོ་བར་བྱ་བ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱས་རྒྱས་བྱངས་པའི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ནིད། ངག་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དབང་
གིས་ངག་ལས་གོ་བར་བྱ་བ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ།

ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་། བྱགས་
ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས། དཔེར་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲུ་ལ་བལྟོས་

ནས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་བཟླ་བུ་ལ། འཆད་དུས་ཀྱི་བཟླ་བུ་དང་། འཕྲུག་དུས་ཀྱི་བཟླ་བུ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཞེན་པའི་བཟླ་བུ་དང་། དངོས་ཀྱི་བཟླ་བུ་གཉིས།
སྤྱི་མ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། ཡུལ་གྱི་སྐབས་བཤད་ཟིན་དོ།

ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། གོ་བྱེད་དམ་རིག་བྱེད། དབྱེ་ན། རྫོང་བྱེད་དང་
ཤེས་པ་གཉིས། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདའི་དབང་གིས་བཟླ་བུ་གོ་བྱེད།
ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་ཆོག་ངག་གསུམ།

མིང་གི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རྫོང་བྱེད། དཔེར་བྱམ་པ་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་ལོ། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། དོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དོན་དེ་ལ་
དང་པོར་བདེ་སྐྱར་བའི་མིང་གང་ཞིག དོན་དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པ།
དཔེར་ན། རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལོ། དོན་དེའི་བདགས་
མིང་གི་མཚན་ཉིད། བྱེད་དངོས་མིང་དུ་འཕྲུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་དོན་དེ་ཆོས་
འགའ་ཞིག་མཚུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དོན་དེ་ལ་བྱིས་བདེ་སྐྱར་བའི་
མིང་། དཔེར་ན། བྱམ་ཟེའི་བྱེད་ཁ་ཆེ་སྒྲ་ཉག་ལ་སོང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

ཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་བྱེད་ཆོས་དང་སྐྱར་ནས་རྫོང་བྱེད།
དཔེར་ན། བྱམ་པ་རྒྱུང་དུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

ངག་གི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་འཕྲུག་ལྟོག་གི་གཞི་དང་སྐྱར་
ནས་རྫོང་བྱེད། དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྒྱུང་དུས་རྒྱ་ལོན་ཅིག་ཅས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྫོང་བྱེད་ལ་བརྫོང་བྱའི་སྒྲིབ་ན་དབྱེ་ན། རིགས་བརྫོང་གི་སྒྲུ་དང་། ཚེས་
བརྫོང་གི་སྒྲུ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཟིན་པར་བརྫོང་པའི་བརྫོང་
བྱའི་དོན་དེ་ཡིན་ན་རིགས་སྒྲིབ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་
བུའོ། ཚེས་བརྫོང་གི་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཟིན་པར་བརྫོང་པའི་བརྫོང་
བྱ་ཡིན་ན། རྩལ་ཇས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རི་པོ་གངས་
ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུའོ།

བརྫོང་བྱ་ལ་བརྫོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ན་དབྱེ་ན། ཚས་བརྫོང་གི་སྒྲུ་དང་། ཚས་
ཅན་བརྫོང་པའི་སྒྲུ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཟིན་པར་བརྫོང་པའི་
བརྫོང་བྱའི་བྱང་ཚས་གཞན་རྣམས་རང་གི་བརྫོང་བྱར་སྦངས་པའི་སྒྲིབ་ན་བརྫོང་
བྱ་གོ་བྱེད། དཔེར་ན། བ་སྒྲང་རྟ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུའོ།

ཚས་ཅན་བརྫོང་པའི་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཟིན་པར་བརྫོང་པའི་བརྫོང་
བྱའི་བྱང་ཚས་གཞན་རྣམས་རང་གི་བརྫོང་བྱར་མ་སྦངས་པའི་སྒྲིབ་ན་བརྫོང་བྱ་
གོ་བྱེད། དཔེར་ན། བ་སྒྲང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུའོ།

རྫོང་བྱེད་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་དབྱེ་ན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་།
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་གསུམ།

མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞི། ༡། ཚིག་ཐུད་བྱང་ཚས་ཀྱི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་
སྦྱར་ནས་རྫོང་བྱེད། ༢། བྱང་གཞིའི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་སྦྱར་ནས་རྫོང་བྱེད། ༣། བྱ་
བ་སྲིད་པའི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་སྦྱར་ནས་རྫོང་བྱེད།

དཔེ་རིམ་པ་བཞིན། ༡ རྒྱལ་པོ་འཕོངས་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
དང་། ༢ སྤྱིད་སྐྱུབ་ཁོ་ན་འཕོངས་སྐྱེན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། ༣ མཚོ་སྐྱེས་ལ་
སྐྱ་པོ་སྤྱིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ།

རྗོད་བྱེད་ལ་འཆད་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་དང་། དེས་
རྒྱས་བྱངས་པའི་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་གཉིས། བྱི་མ་ནི་བྱམ་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ལྟ་བུ།

ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་དང་། སྤྱགས་
ཀྱི་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་། བྱམ་
པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བྱམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ།

ཞན་བྱུང་ཡི་གེ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ལས། ཡི་གེའི་མཆན་ནིད། རེ་རེ་
བས་དོན་སྒྲིན་མི་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་དང་གཉིས་ཡན་ཆད་ཚོགས་ན་དོན་སྒྲིན་རུང་གི་
སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ། དབྱེ་ན། ཨ་ཨ་སོགས་དབྱངས་ཡིག་དང་། ཀ་ཁ་
སོགས་གསལ་བྱེད་གཉིས་སོ།

གང་ཟག་གི་མཆན་ནིད། སྤང་པོ་ལྷ་འཕ་བཞིའི་ཚོགས་རྒྱན་ལ་བཏགས་
པའི་བཏགས་ཡོད། དཔེར་ན། ལྷ་སྐྱིན་ལྟ་བུའོ། སངས་མ་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་སོ།

སྒོ་དང་། རིག་པ། བྲེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། མཆན་ནིད་སྤང་
བཤད་ཟིན་ཅིང་། དབྱེ་ན། ཆད་མ། ཆད་མིན། རྟག་པ་རྟག་མེད། འབྲུལ་མ་
འབྲུལ། རང་རིག་གཞན་རིག་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས།

ཆད་པའི་མཆན་ནིད། རང་ཡུལ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ། དེས་ན། ཆད་

མ་སྤྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པའི་དོན་མི་སྤྱེ་བ་ཅན་མིན་གྱི། གསལ་དུ་
 རྟོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
 ཀྱང་། ཞེས་པས་གཞུང་གྲ་མའི་དོན་གསལ་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན། ཀྱང་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། གཞུང་གྲ་མའི་དོན་ལ། སྤྱེ་བྱང་ཆད་མ་ལ་
 མ་བྱུང་བའི་སྒྲོན་མེད་བར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་བྱུང་ཆེས་པའི་སྒྲོན་
 ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

ཆད་མིན་སྒྲོའི་མཆན་ནིད། རང་ཡུལ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ།
 དབྱེ་ན། ༡ བཅད་ཤེས། ༢ ལོག་ཤེས། ༣ རྩེ་ཆོས། ༤ ཡིད་དཔྱོད། ༥
 སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒྲོ་དང་ལ།

བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ནིད། རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྱེ་མས་རྟོགས་ཟེན་
 བྱེད་བ་མ་ཉམས་པའི་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་ལྟ་འཕུག་པའི་སྒྲོ། དབྱེ་
 ན། མངོན་སུམ་(དང་རྩེས་དབག་)ཆད་མས་བྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་གཉིས།
 དཔེ་རིམ་བཞིན། སྒྲོན་འཛིན་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སྒྲོན་པོ་ངེས་
 པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩེས་དབག་ཆད་མས་བྱངས་
 པའི་སྤྱེ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་སྒྲོ་ལྟོ། མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་
 མངོན་སུམ་གྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ།

ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ནིད། དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་
 ན། སྤྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། སྤྱེ་བ་གཉིས་སྤང་
 གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས།

ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ནིད། ཡུལ་མ་ངེས་པར་ཞེན་པའི་སྒོ། དབྱེ་ན། ཐེ་ཚོམ་
མངོན་དུ་རྒྱ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཆ་མཉམ་དུ་འཛིན་
པ་དང་། ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་དབེར་ན། སྒྲ་ཉག་གམ་མི་ཉག་
སྒྲ་པ། གཉིས་པ་ལ། དོན་འབྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། དོན་མི་འབྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་
གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྒྲ་པ་ལ་ཆེར་མི་ཉག་སྒྲ་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ།

ཐེ་ཚོམ་བག་ལ་ཉལ་ལ་དབྱེ་ན། ཉག་ས་ལ་མ་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པ་
གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཁྱོན་པ་ན་རྩ་ཡོད་སྒྲ་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་དང་། མ་ངེས་
པའི་ཉག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་མཐའ་དག་གོ།

སྒྲ་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་འི་མཚན་ནིད། རང་མཚན་སྒྲ་ཞིང་དེ་ལ་སྒོ་
འདོགས་གཙོད་མི་རུས་པ། དབྱེ་ན། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་ལ་མ་
རྟོགས་པ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྒྲ་པོ་མི་ཉག་པ་ལ་སྒྲ་པོའི་དབང་པོའི་མངོན་
སྒྲ་ལྟ་བུ་དང་། སེར་པོ་ལ་ཡིད་གཏད་དུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལོ།
ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་གཞན་དུ་བཤད་དོ།

ཆད་མ་ལ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མངོན་སྒྲ་མཚད་མ་དང་། རྗེས་
དཔག་ཆད་མ་གཉིས།

མངོན་སྒྲ་མཚད་མའི་མཚན་ནིད། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་གང་ཞིག་རང་
ཡུལ་གསར་དུ་རྟོགས་པ། འདི་མངོན་སྒྲ་བཞི་ཀ་ལ་འགྲེལ། མངོན་སྒྲ་གྱི་
མཚན་ནིད། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན། དབང་པོའི་(མངོན་

སུམ།) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་(མངོན་སུམ།) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
དང་བཞིའོ།

རིམ་པ་བཞིན་དུ། (དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།) རང་གི་བདག་རྒྱུན་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་
བྱལ་མ་འབྱལ་བ། དབྱེ་ན། ༡། གཞུགས་འཛིན་(དབང་པོའི་མངོན་སུམ།)
༢། སྒྲིབ་འཛིན་(དབང་པོའི་མངོན་སུམ།) ༣། རྣལ་འཛིན་(དབང་པོའི་མངོན་སུམ།)
༤། རྣལ་འཛིན་(དབང་པོའི་མངོན་སུམ།) ༥། རིག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དང་ལྡོམ།

མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ༡། རང་གི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་(ལས་དངོས་
སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།) ༢། (རང་གི་
བདག་རྒྱུན་)རྣལ་འཛིན་(དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་
རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།) ༣། (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)སྒྲིབ་(དབང་པོ་ལས་དངོས་
སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།) ༤། (རང་གི་
བདག་རྒྱུན་)ལྡོམ་(དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་
རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།) ༥། (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་
དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།

(ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།) རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་
པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱལ་བ།
དབྱེ་ན། གཞུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས། རིག་འཛིན་ཡིད་
ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བར་ལྡོམ།

མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན།

༡། (གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི།) རང་གི་བདག་རྒྱུན་གཟུགས་འཛིན་(ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ།)

༢། (སྤྱི་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི།) (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)སྤྱི་འཛིན་(ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ།)

༣། (རྫི་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི།) (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)རྫི་འཛིན་(ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ།)

༤། (རྩ་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི།) (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)རྩ་འཛིན་(ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ།)

༥། (རིག་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི།) (རང་གི་བདག་རྒྱུན་)རིག་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ།

དབང་མངོན་སྤྲད་ཅིག་གྱི་མ་རྣམས་ཡིད་མངོན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་མངོན་གཅིག་གིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྲལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ཤེས་

ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྡེ་མ་བཀག་ཁ་མ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་བ་འཐད་བ་འདྲོ།

རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྲོགས་པའི་འཛིན་
རྣམ། ཤེས་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲེང་ན་ཡོད།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒྲུབས་པའི་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་པའི་ཤེས་བ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བ། དབྱེ་ན།
ཉན་ཐོས། རང་གྲུལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་གསུམ། དཔེ་
རིམ་བཞིན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལས་དང་། རང་གྲུལ་གྱི་མཐོང་ལས་ལྟ་བུའོ།

རྗེས་དབག་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་ཡུལ་སྒྲོག་གུར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ། དབྱེ་ན། གསུམ་ལས།

༡། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲིམ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ།

༢། བྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ནི། རྟོགས་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རི་བོང་ཅན་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིམ་བཞིན་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལྟ་བུ།

༣། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་ནི། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་
བརྟེན་ནས། སྤྱིན་བས་འོངས་སྟོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྐྱན་བྱའི་དོན་
ལ་མི་སྒྲིབ་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུའོ།

ཚད་མ་ལ་ཡུལ་ཅན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཇེས་དཔག་དང་། མངོན་སུམ་བཞི་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་མཚན་མ་ཡིན་པར་
གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་
གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཇེས་དཔག་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
གསུམ་ལྟ་བུའོ། ཡང་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་རིམ་བཞིན། ཚད་མའི་བདེ་ལ་བྱང་
བའི་སྒྲེས་བུའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཚད་མའི་བདེ་ལ་མ་བྱང་བའི་སྒྲེས་
བུའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཚད་མ་གང་ཞིག་ རང་ཉིད་མི་སྒྲིབ་ཅན་དུ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཇེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
དང་། དོན་བྱེད་སྤང་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྟེ། ད་
ལྟ་བུར་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྟེད་ཅིང་ཐྱིས་
ཚད་མ་གཞན་ལ་བདེན་ནས་རང་ཉིད་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་

ཡིན་པ་ལ་མི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཅན་དུ་ངེས་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་
པའི་དབང་མཛན་ལྟ་བུ་ལོ།

རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་དགོས་པ།
རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་པ་གང་ཞིག རང་གི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་
རང་མཚན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ།

རྟོག་པ་ལ་སྤྱིར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱི་སྤྱིར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྤྱིར་རྟོག་
པ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བད་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྤང་གྱི་དོན་གཉིས་
སྤྱིར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན། ཡལ་འདབ་ཅན་གྱི་ཤིང་ངོ་སྤྲུལ་པའི་
སྒྲོ་ལྟ་བུ་ལོ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སྤྱིར་ནས་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ། དཔེར་ན། སྤྱིས་བྱ་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྟོག་པ་ལ་སྤང་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུང་པ་ལ་སྤང་བ་དང་།
དོན་སྤྱི་རྒྱུང་པ་ལ་སྤང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་བའི་རྟོག་པ་གསུམ། དཔེ་
རིམ་བཞིན། བད་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤང་བའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་དང་།
བད་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱིས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པའི་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ།

རྟོག་པ་ལ་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། བད་རྟོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་
གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྟོག་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱུང་པའི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མིག་རྒྱ་
ལ་རྒྱར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ལས། ༡། རྟོགས་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་དེ་སྤྱིབ་ཀྱི་
རིས་དཔག་གི་ཉར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་སྤྱིབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ངེས་

པའི་སྒོ། ༢། རྩེ་དཔག་ནི་བཤད་ཟིན་ནོ། ༣། དུན་པ་ནི། འདས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་རྟོག་པ། ༤། མངོན་འདོད་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ནི། རྒྱ་ཙམ་གྱི་
རྩེ་ལྷ་འབྲངས་པའི་རྟོག་པའོ།

རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས། དང་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་སྤྲོད་དབང་པོ་
བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་དང་། རྟོག་
མེད་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པ་གཉིས།

དཔེ་རིམ་བཞིན། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤྲང་གི་དབང་ཤེས་ལྷ་བྱ་དང་། མི་ལམ་
གསལ་སྤྲང་གི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི། སྤྲར་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་
ཐམས་ཅད་དོ།

འབྲུལ་གྱི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ༡། གནས་ལ་ཡོད་པ། བྱུར་བྱགས་པའི་
དབང་གིས་སྤྲོད་མིང་འགྲོར་སྤྲང་གི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ། ༢། རྟོན་ལ་ཡོད་པ། མིག་
དབང་རབ་རིབ་གྱིས་དཀྱུགས་པའི་དབང་གིས་དྲུང་མེར་པོར་སྤྲང་བའི་ཤེས་པ་
ལྷ་བྱ། ༣། ཡུལ་ལ་ཡོད་པ། མགལ་མེ་སྤྲར་དུ་བསྒྲོར་བའི་དབང་གིས་འཁོར་
ལོར་སྤྲང་བའི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ༤། དེ་མ་ཐག་སྤྲོད་ལ་ཡོད་པ། ཞེ་སྤྲང་
དག་པོལ་ཡིད་ཤེས་འབྲུགས་པའི་ལྟོ་ལྷ་བྱའོ།

ཞར་ལ་མངོན་སུམ་ལྷར་སྤྲང་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤྲང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་
པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྷར་སྤྲང་དང་། རྟོག་པ་མངོན་
སུམ་ལྷར་སྤྲང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སྤྲར་བཤད་ཟིན་ནོ།

འབྲུལ་ཤེས་གྱི་མཚན་ནིད། དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ། དབྱེ་
ན་གཉིས་ལས། རྟོག་པ་འབྲུལ་ཤེས་ནི། སྒྲོ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་།
རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་ནི་བཤད་ཟིན་རྟོ།།

མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་མཚན་ནིད། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རིག་པའི་
ཤེས་པ། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་རྟོག་པ་
གཉིས། གཉིས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུལ།

རང་རིག་གི་མཚན་ནིད། འཛིན་རྣམ། གཞན་རིག་གི་མཚན་ནིད། གཟུང་
རྣམ། སེམས་གྱི་མཚན་ནིད། དུལ་དང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་
ཡུལ་ཙམ་རིག་པ། དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་གས་བརྒྱད། སེམས་བྱུང་
གི་མཚན་ནིད། དུལ་གྱི་བྱུང་པར་རིག་པ། དབྱེ་ན། ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག

ཞར་ལ་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ནི། འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་
སྐབས་སུ། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་
མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་
འཛོག་པ། འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ།
གཟུང་རྣམ་ཡོངས་སུ་དབྱོད་བྱེད་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། གཟུང་རྣམ་ཉམས་སུ་སྔོང་
བའི་རང་རིག་འབྲས་བྱར་འཛོག་ཅིང་། འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ།
སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་
ཤེས་པ་ཆད་མ། སྔོན་པོ་ལ་བསྟོས་ནས་རང་གི་བདག་ནིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་འཛོག་གོ།།

ཨེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། སྒྲི་མི་དྲག་པ་གཞལ་བུ། སྒྲི་མི་དྲག་པར་
སྒྲི་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་དྲགས་ལས་སྒྲི་མི་དྲག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲི་
མི་དྲག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲི་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྒྲི་མི་དྲག་པར་དངོས་སུ་
དྲགས་པའི་ཨེས་དཔག་འབྲས་བུ།

མེམས་ཅམ་པའི་སྒྲི་བས་སུ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ཇི་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་བསྒྲུམས་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྟ་དུ་གཙོ་བོར་
སྒྲིད་བྱེད། དཔེར་ན། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲི་མི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཚད་
དམ་མ་ཚད་ཀྱང་རུང་། རང་གི་རིགས་འབྲ་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲི་མའི་
དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། གཟུང་རྣམ་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཐ་
སྒྲུང་དུ་ཡིན་གྱི་སྒྲིར་མ་ཡིན་ནོ། །

དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་དུ་གཙོ་
བོར་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན། དཔེར་ན། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲི་མའི་རྣམ་པའི་
དབང་གིས་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲི་མ་འཛིན་རྣམས་སུ་གཙོ་བོར་སྒྲིད་པའི་ཀུན་
གཞིའི་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུལོ། །

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲོར་བཞིན་ལ། དཔེར་ན། ཤེས་པ་སྒྲི་མའི་
རྣམ་པའི་དབང་གིས་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲིང་བའི་རྩོམ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་
སྒྲིད་པ་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུལོ། །

ཡུལ་དྲོགས་པའི་ཐབས་ལ། འགལ་བ། འབྲེལ་བ། དགག་པ། སྒྲིབ་པ།
སྒྲི། བྱེ་བྲག་གཅིག་དང་ཐ་དད། སེལ་འཕྲག་དང་། སྒྲིབ་འཕྲག་མཚན་ཉིད་

དང་མཚན་བྱ། རྩམ་ཆས་དང་ཕྱོག་ཆས། རྩམ་དབག་རྣམ་གཉིས་གདན་ལ་
དབབ་པའོ།

འགལ་བའི་མཚན་ནིད། མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་དང་། བན་ཚུན་སྤང་འགལ། ཚད་མས་གནོད་འགལ་དང་
གསུམ། རིམ་པ་བཞིན། བན་ཚུན་བྱེད་པ་འགལ་སྒྲོ་བས་མཉམ་དུ་འགྲོགས་སུ་
མི་རུང་བ། དབྱེ་ན། བཅ་པོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། ཤེས་པར་
གྱུར་པའི། སྒྲོག་ཆགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གསུམ། དཔེ་
དང་པོ་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་ལྟ་བུ། སྤང་སུན་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་དཔེ་སྒྲོ་མི་
རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩམ་དབག་དང་སྒྲོ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱན་བརྟགས་
མཛོད་གྱུར་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་སྤྱལ་དང་ནེའུ་ལེ་ལྟ་བུ།

བན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ནིད། ཆོས་དེ་ལས་ཐ་དང། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་
ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ། དབྱེ་ན། དངོས་འགལ་དང་བརྒྱད་
འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ནིད། ཆོས་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་གནས་པའི་
གཙོ་བོ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དང་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་མེད་པ།
དཔེར་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་འགལ་གྱི་མཚན་ནིད། ཆོས་དེ་
དང་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་གང་ཞིག་ཆོས་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ཕྱོག་ཏུ་གནས་
པ་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཞར་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འགལ་བའི་མཚན་ནིད། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་མི་མཐུན་
པར་གནས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ། ཚ་གང་ལྟ་བུ། ཚད་མས་གནོད་འགལ་གྱི་
མཚན་ནིད། གང་རུང་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་འགྲོག་བྱེད་སྤྱུབ་པའི་

གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་དང་མི་མཐུན་པ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་དྲག་པ་ལྟ་བུ།

འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད། བྱོད་ཚོས་དེ་ལས་ཐ་དད། ཚོས་དེ་བཀག་ན་བྱོད་
ཁེགས་པ། དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་རིམ་བཞིན། ཚོས་དེའི་བྱབ་བྱ་གང་ཞིག་ ཚོས་དེ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་
པ་དང་ཡིན་པ།

བྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་བ་དང་གཅིག་ བྱབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
ཚོས་དེ་བྱོད་ལས་ཐ་དད། བྱོད་བཀག་ན་ཚོས་དེ་ཁེགས་པ། བྱབ་མཉམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། བྱོད་ཚོས་དེ་ལས་ཐ་དད། བྱོད་བཀག་ན་ཡང་ཚོས་དེ་ཁེགས།
ཚོས་དེ་བཀག་ན་ཡང་བྱོད་ཁེགས་པ།

དུས་མཉམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱོད་ཚོས་དེ་ལས་ཐ་དད། བྱོད་ཀྱི་དུས་ན་
ཡང་ཚོས་དེ་གྲུབ། ཚོས་དེའི་དུས་ན་ཡང་བྱོད་གྲུབ་པ།

དགག་པའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་གང་ཞིག་ བྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་པ། བྱོད་
ཀྱི་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་བསྟེན་པ།

སྤྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་གང་ཞིག་ བྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་བྱོད་ཀྱི་
དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་བསྟེན་པ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལྟ་བུ། དགག་
པ་ལ་དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས།

མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དགག་པ་གང་ཞིག་ རང་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་རང་
གི་དགག་བྱ་བཀག་བྱལ་དུ་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། བྱམ་མེད་ལྟ་
བུ་ལོ།

མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ནིད། དགག་བ་གང་ཞིག རང་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་
 རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕེན་བ། དབྱེ་ན། ༡ ཚོས་
 གཞན་སྤྲུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ ༢ ཚོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་
 པའི་མ་ཡིན་དགག་ ༣ དངོས་སྤྲུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་
 ༧ ཚོས་གཞན་སྐབས་སྐབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་བཞི།

དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡ ལྷ་སྤྱིན་ཚོན་པོ་ནིན་བར་ཟན་མི་ཟ་བ་ལྟ་བུ། ༢ ལུ་མ་
 མེད་ཡོད་བ་ལྟ་བུ། ༣ ལྷ་སྤྱིན་ཚོན་པོ་ནིན་བར་ཟན་མི་ཟ་བ་དེད་བ་མ་ཡིན་བ་
 ཡོད་བ་དང་། ༧ འདི་བུམ་གདོལ་གང་ཡིན་དྲིས་བ་ན་བུམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་
 བཟོད་པའི་ཆེ་འདི་བུམ་ཟེ་མ་ཡིན་བ་ལྟ་བུའོ།

སྤྱིའི་མཚན་ནིད། ཏུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་བ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ནིད།
 ཁྱོད་ཚོས་དེ་ཡིན། ཚོས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཚོས་
 དེ་ཡིན་བ་དུ་མ་གྲུབ་བ། སྤྱི་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རིགས་སྤྱི། ༢ ཚོགས་སྤྱི། ༣
 དོན་སྤྱི། ༧ སྤྱི་སྤྱི་དང་བཞིའོ།

ཚོས་དེའི་རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ནིད། ཚོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན། དེ་ཁྱོད་དང་བདག་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། དེ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱོད་ཡིན་བ་དུ་མ་གྲུབ་བ། དཔེར་ན། གསེར་
 བུམ་ལ་བལྟས་ཏེ་བུམ་བ་ལྟ་བུ།

ཚོགས་སྤྱིའི་མཚན་ནིད། ཡ་གྲུལ་དུ་མ་ཚོགས་བ། དཔེར་ན། ཉགས་
 སམ། བུམ་བ་ལྟ་བུ།

ཚོས་དེའི་དོན་སྤྱིའི་མཚན་ནིད། ཉོག་བ་ལ་ཚོས་དེའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་གང་

ཞིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ། དབྱེ་ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྒྲོ་དོན་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། རྟོག་པ་ལ་སྒྲོ་ཁྱིར་ཞབས་ཞུས་དུ་སྤང་བ་
ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ནམ་མཁར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྤང་
བ་ལྟ་བུ་ལོ།

སྒྲུ་སྒྱུའི་མཚན་ནིད། རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྤང་བ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མ་
ཡིན་པ། དཔེར་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། སྒྱི་བྱེ་
བྲག་ལ་བཞུས་པའི་ཆོག་ཀྱང་དང་། གཉིས་ཆོགས་བཞག་པའི་དགག་སྒྱུབ་
གཞན་དུ་འཆད་དོ།

གཅིག་གི་མཚན་ནིད། ཆོས་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་འཆར་བ།
དུ་མའི་མཚན་ནིད། ཆོས་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བ།

གཅིག་ལ་དབྱེ་ན། རྩས་གཅིག་དང་ལྗོག་པ་གཅིག་རྩས་གཅིག་གི་མཚན་
ནིད། མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་གང་ཞིག་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བ། དཔེར་ན། བྱས་
མི་རྟག་ལྟ་བུ། རྩས་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མ་བྱལ་བོ། ལྗོག་པ་གཅིག་ནི་བྱས་
པ་དང་བྱམ་བ་ལྟ་བུ།

ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ནིད། གཞི་གྲུབ་ཆོས་དེ་དང་དངོས་མིང་ཐ་དད་དུ་གོ་བུ།
དབྱེ་ན། རྩས་ཐ་དད། ལྗོག་པ་ཐ་དད་གཉིས། རྩས་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ནིད།
མངོན་སུམ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ། དཔེར་ན། ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ། ལྗོག་པ་ཐ་དད་ནི་
བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ།

ལེལ་འཕུག་གི་མཚན་ནིད། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག་ཆོས་དེ་དང་

ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཀྱན་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ། དབྱེ་ན།
 སེལ་འཇུག་གིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་
 རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་ལོ། ཡང་ན། སེལ་
 འཇུག་ལ་ཇོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྟགས་ནམས་སུ་ཡོད་དོ།

སྐྱབ་འཇུག་གི་མཆན་ནིད། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག་ཆོས་དེ་དང་
 ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཀྱན་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ། དབྱེ་ན། སྐྱབ་
 འཇུག་འབྲུལ་ཤེས་དང་། མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས། དཔེར་ན། སྐྱ་བ་གཉིས་
 སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲུང་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོ།

ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ནིད། ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་རུང་ངོ་།

གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་ནིད། རང་གི་བསལ་བུ་ཆོག་གིས་ཟེན་བར་བཅད་
 ནས་རྟོགས་བར་བུ་པའི་ཆོས། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ནི།
 བུམ་མིན་གྱི་སྒྲུང་དུ་བུམ་བས་དཔེན་པ་ལྟ་བུ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་
 དབྱེ་ན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། སྒྲིའི་གཞན་སེལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བུམ་
 བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་བུམ་མ་ཡིན་ལས་
 ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ།

མཆན་ནིད་ཀྱི་མཆན་ནིད། དོན་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། མཆན་ནིད་མ་ཡིན་
 པའི་མཆན་ནིད། དོན་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ། མཆོན་བྱའི་མཆན་ནིད། ཐ་སྟེད་
 ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ནིད། ཐ་སྟེད་ཆོས་གསུམ་
 མ་ཚང་བ། ཡང་ན། མཆན་ནིད་དང་། མཆོན་བྱའི་མཆན་ནིད། རྩས་ཡོད་ཆོས་

གསུམ་ཚང་བ་དང་། འཛིག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་དང་། རྟགས་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང་། གཞག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། ཞེས་ཀྱང་རུང་ངོ་།
མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་བྱ་མཚན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ལ་དབྱེ་ན། མ་ཁྲབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན། ཁྲབ་ཆེས་
པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་
གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་
བོ་བཞོད་པའི་ཆོ། ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོས་བ་ལང་ལ་མ་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྗན་བཞོད་པའི་ཆོ་མགོ་ལྗན་གྱིས་བ་ལང་
ལ་ཁྲབ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚན་པ་ལ་ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་
བཞོད་པའི་ཆོ། ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་རྟ་བ་མི་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་ན། མཚན་ཉིད་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ལྟོག་རྒྱས་མ་གྲུབ། དོན་
ལྟོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟར་
སྒྲུབ་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཞོད་པ་
ལྟ་བུ་དང་། རྟའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

མཚན་བྱ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ལྟོག་མ་སྒྲུབ་དུ་མ་གྲུབ་པ། མ་སྒྲུབ་
གཞན་འགྱུར། མ་སྒྲུབ་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ། མཚན་ཉིད་
ལྟར་སྒྲུབ་ལ། མཚན་ཉིད་མི་རྟེན་པ་དང་། མཚན་བྱ་མི་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ།
མདོར་ན། ལྟར་སྒྲུབ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སུ་བཤད་
ཀྱང་འགལ་བ་ཆེར་མེད་ངོ་།

རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིས་བྱའི་དགོས་དོན་སྒྲུབ་ཅུས་གཟུགས་ལྟ་བུ།

ཇས་ཚས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཇས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡོན་
དན། གཞུགས་ཀྱི་མི་ཉག་བ་ལྟ་བུ།

ཐོག་བའི་མཚན་ཉིད། ཉོག་བ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་བར་སྤང་
བའི་ཚས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ། ཉོག་བ་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་ལྟ་བུ།
ཐོག་ཚས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཉོག་བ་ལ་ཇས་ཀྱི་ཡོན་དན་དུ་སྤང་བའི་ཚས་གང་
ཞིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ། ཉོག་བ་ལ་གཞུགས་མི་ཉག་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུ།
ཇས་ཐོག་གི་བཤད་བ་ནི་ཇེ་བཅུན་རེད་མདའ་བའི་བཞེད་བར་སྤང་ངོ་།

དེར་སང་གྲགས་ཚོད་ལ་ཇས་ཐོག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཁྱོད་གཞི་
གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་དེ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ།
ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་བཤམ། ཁྱོད་མ་ཡིན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་བ་གང་རུང་ཡིན་པ།
དང་པོ་གཞུགས་ལྟ་བུ། ཐོག་ཚས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། རང་མ་ཡིན་གྱི་ཐོག་
ཚས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་ལྟ་
བུ། རང་ཡིན་གྱི་ཐོག་ཚས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན།
ཁྱོད་མ་ཡིན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པ། མཚན་བྱ་ལྟ་བུའོ། རང་ཡིན་དང་རང་མ་ཡིན་དང་
རང་ཡིན་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། འདི་དག་ལ་ཇས་ཐོག་གི་ཐ་
སྤྱད་དུ་བཞག་བ་ལ་ཡིད་བཟན་མི་སྤང་ངོ་།

རང་དོན་ཇེས་དབག་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན།

༡། ཐོགས་ཚས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཉགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚས་ཅན་
གྱི་སྤྱེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཚུལ།

༢། རྗེས་ཀྱི་མཚན་ནི། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚུལ།

༣། རྗེས་ཀྱི་མཚན་ནི། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཚུལ།

ཡང་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི། བསྐྱབ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས།

༡། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོད་མས་
གྲུབ་བསལ་གང་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ།

༢། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་
མཚན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚུལ།

༣། དེས་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
ངེས་པའི་ཚུལ། དེས་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
ངེས་པའི་ཚུལ།

དེས་ན། རྗེས་ཕྱོག་གི་མཚན་ཉིད་གོང་མ་གཉིས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་ཕྱོག་ཅམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནམ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་
 ཚོས་ཀྱི་དབག་གཞིར་གཞུང་བ། སྐྱ་ལྟ་བུ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྒྲེང་
 ཏུ་རྟགས་ཀྱིས་དབག་པར་བྱ་བ། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ།

མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྒྲོང་
 བ། བུམ་པ་ལྟ་བུའོ།། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གོ་ཕྱོག་ དབྱེ་ན།
 གཞན་བ། འགལ་བ། མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གསུམ་མོ། དཔེ་རིམ་པ་
 བཞིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རི་
 བོང་གི་རྩ་བྱའོ།།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གྲངས་དེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ། འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
 ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་གྱུར་
 བའི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་དང་དེ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་
 ཡིན་ན་ཁྱེད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་བ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་བ།

འབྲས་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རྒྱ་ཚོས་སྐྱབ་པ། ༢ རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་པ། ༣ རྒྱ་

ཐོན་མོང་ལྷུ་བ། ༧། རྒྱུ་བྱེད་པར་ལྷུ་བ། ༧། རྒྱུ་བྱེད་ལྷུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་
དང་ལྷ།

དང་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྷུ་བ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་
དེ་ལྷུ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་དེ་ལྷུ་བ་པས་བྱུང་བ། དཔེར་ན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་
གོང་བྱའི་མེད་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྷུ་བ་པ་ཡོད་པར་ལྷུ་བ་པ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་
རོ་ད་ལྷུ་བ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྷ་བྱུངོ།

གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་གཉན་ཆོགས་ཡང་དག་
གང་ཞིག་ རང་ལས་རྒྱལ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བའི་དེ་ལྷུ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་
འབྲས་བྱུ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། དུ་ལྷན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་ལྷུ་བ་པ་ལ། དུ་བ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལྷ་བྱུངོ།

ཐུ་མ་གསུམ་པོ་དཔེ་རིམ་བཞིན། (ལྷ་ཐོན་མོང་ལྷུ་བ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ནི།)
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཐོན་དུ་མོང་བར་ལྷུ་བ་པ་
ལ་ཚུལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྷ་བྱུངོ། (རྒྱུ་བྱེད་པར་ལྷུ་བ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ནི།) གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་
ཡོད་པར་ལྷུ་བ་པ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྷ་བྱུངོ། (རྒྱུ་བྱེད་ལྷུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ནི།) ལྷུ་ག་
བདེན་རང་རྒྱ་ཡོད་པར་ལྷུ་བ་པ་ལ་རེས་འགའ་འབྲང་བ་བཀོད་པ་ལྷ་བྱུངོ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས་ལས། བྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག་ ཁྱོད་ཅེས་བཞིང་བའི་སྐྱས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་བྱེད་ཆོས་མ་འཕངས་པ།

དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ།

བྱུང་བར་ལྟོས་བ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། (རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་)གང་ཞིག་བྱུང་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱུང་གི་ལྟོས་བ་བྱེད་ཆོས་འཁངས་པ། དཔྱེ་ན། ཐ་མི་དང་བལྟོས་བ་བ་དང་། ཐ་དང་བལྟོས་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་སྐྱེ་ལྟོས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལོ། གཉིས་བ་ལ། བལྟོས་བ་དངོས་སུ་འཁངས་བ་དང་། ལྷགས་ལ་འཁངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱུ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷས་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལོ།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས། མི་སྒྲུབ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བྱས་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྐད་དོན་མཐུན་མི་འབྲུག་པར་སྐྱབ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བལྟར་རུང་བ། དཔྱེ་ན་གཉིས་ལས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མེད་དགག་ཡིན་པ། འགལ་སྐྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད།

གང་ཞིག་མ་ཡིན་དགག་གམ་སྐྱབ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ལྷ་མ་དམིགས། ༢ རྩལ་བྱེད་
མ་དམིགས། ༣ རང་བཞིན་(མ་དམིགས)། ༤ དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་(ཡང་དག་)དང་བཞི།

ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་
པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཇེས་ཐ་དད་དྲ་གྱུར་པའི་དངོས་ཀྱི་ལག་སྟོགས་
ལ་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཞིང་དེའི་ལྷ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། སྒོ་འཕྱར་བ་དང་ལྷན་པའི་
མེ་མེད་ཀྱི་མཚན་མའི་ལྷ་མཆོད་ དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་བ་ལ་མེ་མེད་བཞོད་བ་ལྟ་བུ།

རྩལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། གང་ཞིག་ དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན། དེ་བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྟོག་ཆོས་གང་ཡིན་
ལ་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ། དཔེར་ན། སྤང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཤ་བ་མེད་
པར་སྐྱབ་བ་ལ་སྤང་མེད་བཞོད་བ་ལྟ་བུའོ།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། ཐ་སྙད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ བྱོད་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་སྟོག་སྟོགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ།
དཔེར་ན། རྩྭ་ལྷིང་ཞབས་ཞུས་གྱིས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ན་བྱམ་བ་མེད་པར་
སྐྱབ་བ་ལ་རྩྭ་ལྷིང་ཞབས་ཞུས་སྤང་རུང་མ་དམིགས་བ་ལྟ་བུ།

དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། འབྲེལ་
ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྟོག་ཆོས་

སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་
 པོའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ཏུ་བས་དཔེན་པའི་ཅིག་སྒོར་ཏུ་རྒྱ་རྩས་
 བ་ཐོགས་མེད་མེད་བར་སྐབས་པ་ལ་ཏུ་བ་མེད་བ་བཞོད་བ་ལྟ་བུའོ།

འགལ་སྐྱེད་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྐྱེད་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་དང་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། འགལ་སྐྱེད་
 དམིང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱ་བ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྐྱ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྒྲོང་བར་སྐྱ་བ་
 བ་ལ་བྱས་བ་བཞོད་བ་ལྟ་བུ། བྱམ་བ་འཛིག་བ་ལྟེས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་
 བཞུས་པར་སྐབས་པ་ལ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་བ་བཞོད་བ་ལྟ་བུའོ།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྐྱེད་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་རང་བཞིན་འགལ་
 དམིང་། ༢ བྱ་བ་བྱེད་འགལ་དམིགས། ༣ རྒྱ་འགལ་དམིགས། ༤ འབྲས་བྱ་
 འགལ་དམིགས། ༥ འགལ་འབྲས་དམིགས་པ། ༦ རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་དབྱེ།

དཔེ་རིམ་བཞིན།

༡། མེ་སྒོ་བས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན། བྱང་
རེག་སྒོ་བས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མེ་སྒོ་བས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་
ནོན་པ་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༢། དེས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན།
བྱང་རེག་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་འདྲ། ༣། དེས་བྱབ་པར་ནོན་
པའི་ས་ཕྱོགས་ན། བྱང་འབྲས་སྐུ་ཡོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
ཉགས་འདྲ། ༤། དེས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན། བྱང་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་
མེད་སྒོ་བས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་འདྲ། ༥། ཏུ་བ་དྲག་
འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན། བྱང་རེག་སྒོ་བས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་
མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་
ལྟ་བུ། ༦། དེས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན། བྱང་འབྲས་སྐུ་ཡོང་བྱེད་རྒྱན་
ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་ཉགས་སུ་
བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཞེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་
བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་
གཉིས་སུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་ཆེས་མེད་དོ།

ཉགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྐྱབ་ཉགས་ཡང་
དག་དང་། དགག་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་

ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ། དེ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པ། དང་པོ་ནི།
འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཐམས་ཅད་ཡིན་རྒྱུ།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་དཔོན་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་བ་
བཞིན། རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་སྔ་ཚལ་གྱིས་སྤྱར་ཚལ་གྱི་དོན་དུ་མ་བཞོད་
བ་དང་བཞོད་པ། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྔ་ཚལ་མེད་པའི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ལ་དུ་
བས་དུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཚལ་བས་སྤྱར་ཚལ་
ལ་བས་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བས་བ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། ཐ་སྙད་འབར་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤེང་ན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དེར་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ།
དཔེར་ན། སྔ་འཕྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་མེ་མེད་ཀྱི་མཚན་མའི་ཀྱ་མཚོ་ན་དུ་བ་མེད་
བར་སྐྱབ་པ་ལ་མེ་མེད་བཞོད་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤེང་ན་ཡོད་ན་དེ་དེར་སྤྱོགས་
ཆོས་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལ་བལྟར་རུང་བ། དཔེར་ན། ལྟ་སྤྱིར་ཞབས་ཞུམ་གྱིས་དག་
པའི་ས་སྤྱོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་སྤྱིར་ཞབས་ཞུམ་སྤར་རུང་མ་
དམིགས་པ་བཞོད་བ་ལྟ་བུ་ལོ།

མ་སྒྲུབ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མ་སྒྲུབ་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
དེར་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལ་བསྟར་མི་རུང་བ།

ཡང་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། མ་སྒྲུབ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་
རིམ་བཞིན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚན་བྱ་ཡིན་པ། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྒྲིབ་
ཅིག་མར་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྒྲེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་འཕྲག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་
ཐེད་ཏུ་འཕྲག་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཕྲག་བའི་རྟགས་
ཡང་དག་གཉིས། གང་ཞིག་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་
པ། གང་ཞིག་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་སྟོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པ། ཏུང་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚུལ་བྱུང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་
ཆོགས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱུང་བྲགས་པ་དང་དེ་འབྲུག་
པ་ལུང་ལ་སྟོས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱང་གྲགས་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་སྐྱ་བའི་
 སྐྱས་བོའི་རྩང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་ན། དེ་རྩྱུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་འབྲུབ་པ་ངེས་པར་ལུང་ལ་བསྐྱོས་པ།
 དཔེར་ན། སྐྱེན་པས་ཡོངས་སྒྲོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་བའི་ལུང་རང་གི་
 བསྐྱར་བའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག རྩལ་
 གསུམ་མ་ཚད་པ། ཡང་ན། དེའི་མཚན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་རང་གིས་ཚད་མས་མ་
 བྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་རྩལ་གསུམ་ཚད་མས་འབྲུབ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས།
 དཔྱེན་གཉིས་ལས། འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་།
 རྩབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པའི་རྟགས། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། རྩབ་པ་རྣལ་མ་དང་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་
 པ། ཡང་ན། རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་ཡོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས་རྩབ་པ་རྣལ་མ་དང་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ། མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ།

འགལ་རྟགས་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་
 འགལ་རྟགས་གསུམ། མཚན་ཉིད་རིས་བཞིན། ༡། འགལ་རྟགས་གང་ཞིག
 ཁྱོད་རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བུའི་ཆོས་ལ་དེ་བུང་དུ་འབྲེལ་

བ། ༢། སྐྱབ་པའི་འགལ་ནགས་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པ། ༢། གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་པ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡། ཏུ་ལྷན་
 ལ་མེ་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཏུ་བ་ནགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༢། སྐྱ་ནག་པར་
 སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༣། སྤང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ཏུ་
 ས་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྤང་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

འགལ་ནགས་ལ་བརྫོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བཞི་ལས།

༡། ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ནགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། ཐོགས་ཆོས་
 གྲུབ་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོར་བྱབ་པ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་
 པ། དཔེར་ན། སྐྱ་ནག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ནགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

༢། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ནགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། ཐོགས་ཆོས་
 གྲུབ་ཅིང་ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོར་བརྒྱངས་སྤང་བརྫོད་ཚུལ་ལ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཏུ་བརྒྱང་བའི་ཆོས་དང་བྱབ་པ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 ངེས་པ། དཔེར་ན། མིག་མོགས་དེ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་
 བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འདུས་སྤང་བསགས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

༣། ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་བསྐྱབ་པའི་འགལ་ནགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། ཐོགས་
 ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོར་བརྒྱང་ལ། བརྫོད་ཚུལ་
 ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོར་བརྒྱང་བའི་ཆོས་དང་། བྱབ་པ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ།
 དཔེར་ན། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ནག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འདུས་མ་བྱས་བཀོད་
 པ་ལྟ་བུ་ལོ།

༧། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། ཞེ་
འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤེད་དུ་སྤྲོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་དོ་ཐོར་བརྒྱང་ལ། བརྟེན་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་བརྒྱང་བའི་ཆོས་
དང་བྱབ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་ལ། དཔེར་ན། མིག་སྟོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་བཀོད་
བ་ལྟ་བུ།

མ་ངེས་པའི་དྲགས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་
པའི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། སྤྲོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྲོགས་མི་
མཐུན་སྤྲོགས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ། ཡང་ན། སྤྲོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྤྲོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་སྤྲོགས་མི་མཐུན་སྤྲོགས་
གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ། དཔེར་ན། སྐྱ་དྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་བཀོད་པ་
དང་། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོག་(ལྷན་)བཀོད་པ་ལྟ་བུལོ།

སྤྲུལ་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་ནིད། མ་ངེས་པའི་དྲགས་གང་
ཞིག་སྤྲོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྲོགས་ལ་
མཐོང་བའམ་མི་མཐུན་སྤྲོགས་ལ་མཐོང་བ་གང་རུང་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན། དངོས་
ཀྱི་མ་ངེས་བ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་བ་གཉིས། མཚན་ནིད་རིམ་བཞིན།
སྤྲུལ་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་གང་ཞིག་སྤྲོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་
ཟག་གིས་མཐུན་སྤྲོགས་མི་མཐུན་སྤྲོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ། གཉིས་པའི་
མཚན་ནིད། དེ་གང་ཞིག་སྤྲོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་
སྤྲོགས་མི་མཐུན་སྤྲོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་མ་བྱུང་བ།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་
བྱེད་དུ་འཇུག་ ༢། གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ། ༣། མཐུན་སྟོགས་
ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། ༤། མི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་བཞི། དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡ རྒྱ་རྟག་པར་
རྒྱལ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། ༢། རྒྱེ་བྲག་པའི་ངོར་རྒྱ་རྟག་པར་རྒྱལ་པ་
ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། ༣། རྒྱ་ཚོ་ལ་མ་བྱུང་དུ་
རྒྱལ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུལ། རྒྱ་ཚོ་ལ་བྱུང་དུ་རྒྱལ་པ་ལ་
མི་རྟག་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ།

ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་
གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོད་ནི། གང་ཞིག་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ། དཔེར་ན། འག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་མ་
ངོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པ་ལ་འག་སྐྱ་བ་བཞོད་པ་ལྟ་བུལ།

མ་གྲུབ་པའི་རྟག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ དོན་ལ་བཟོས་ནས་མ་གྲུབ། ༢ ཟློལ་བཟོས་
ནས་མ་གྲུབ། ༣ གང་ཟག་ལ་བཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ གཞི་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ། ༢། བ་དང་མེད་ནས་
མ་གྲུབ། ༣། སྟོགས་གཅིག་ལ་བཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ༢། ཆོས་ཀྱི་
ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྐྱེས་བུ་བདག་བཅས་
སུ་རྒྱལ་པ་ལ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་བྱབ་

བ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བ་ལ་བདེ་སྐྱབ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལ་དམིགས་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ།

ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ༡ གཞི་རྟགས་ཐ་དད་
མེད་ནས་མ་གྲུབ། ༢ གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ། ༣ ཆོས་རྟགས་ཐ་
དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་བ་གསུམ་མོ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡ སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་བ་ལ་སྐྱ་དང་། སྐྱ་སྐྱར་སྐྱབ་བ་ལ་མི་རྟག་བ་བཀོད་བ་དང་། ༢ སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་བ་ལ་མི་རྟག་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ།

སྟོགས་གཅིག་ལ་བཞུགས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ནི། དཔེར་ན། སྐྱ་བ་
གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་ཐུམ་དུ་སྐྱབ་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་
རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ།

སྒྲོ་དོ་ལ་བཞུགས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེ་ཆོས་ཐ་ནས་མ་གྲུབ།
ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ཆོས་
ཅན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་ནས་མ་གྲུབ། ༢ རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་ནས་མ་གྲུབ། ༣ དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་ནས་མ་གྲུབ་བ་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན།
༡ ཐ་ཟའི་བུམ་བ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་བ་ལ་བྲུས་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་དང་། ༢ དུ་
བའམ་རྒྱངས་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོས་ཐ་བའི་སྒྲོ་ཡོང་པོ་ཡོད་པའི་ས་སྟོགས་སུ་ཐེ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ལ་དུ་བ་ཡོད་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ། ༣ རི་སྒྲལ་གསུམ་
ཀྱི་དབྲས་མ་ན་མ་བྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ལ་མ་བྱའི་སྐྱ་གྲག་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་བ་(ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་)ནི། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་དོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྲས་པའི་བྱིར་
ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

གང་ཟག་ལ་བསྐྱོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ཚོལ་བ་ལ་
བསྐྱོས་ནས་མ་གྲུབ། ༢ སྤྱིར་ཚོལ་ལ་བསྐྱོས་ནས་མ་གྲུབ། ༣ གཉིས་ཀ་ལ་
བསྐྱོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡ བྱངས་ཅན་
པས་སངས་རྒྱལ་བ་ལ་སྒོ་བདེ་མེས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲེ་འཇིག་ཅན་བཞོད་པ་
ལྟ་བུ། ༢ གཅེར་བུ་པས་ཤིང་མེས་ལྟན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། སུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་
བ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། ༣ རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་བཞོད་
པ་ལྟ་བུའོ།

དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོན་དུ་བྱུང་བ་ངེས་
པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོན་དུ་རྗེས་བྱུང་སྒོན་དུ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དབྱེ་ན།
དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་། རིགས་འདྲའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས།
དཔེ་རིམ་བཞིན། བྱས་པས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པ་
བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱ་མི་རྟག་པས་དག་
པའི་ས་ཤོགས་སུ་བྱས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་བཞོད་པ་
ལྟ་བུའོ། མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོན་དུ་
སྒོག་བྱུང་དངོས་སུ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། བྱས་པས་རྒྱ་མི་རྟག་
པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་ནས་མཁའ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ།

དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོན་དུ་བྱུང་བ་ངེས་པའི་
གཞིར་བཟུང་ཞིང་། རེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་།
མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོན་

དུ་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་གཞིར་བརྩམས་ཞིང་ངེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན།
 ༡ དོན་སྒྲོན་ཅན། ༢ སྒྲོ་སྒྲོན་ཅན། ༣ སྒྲོ་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མཐུན་དཔེ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་(དོན་སྒྲོན་ཅན་)ལ་དབྱེ་ན། ༡ ཚས་ཀྱིས་སྒྲོང་། ༢ རྟགས་ཀྱིས་སྒྲོང་།
 ༣ དེ་གཉིས་ཀས་སྒྲོང་བའི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན།
 ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ལས་དང་། རྩལ་སྒྲ་
 རབ་དང་། བྱམ་བ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ།། གཞན་གཉིས་རེ་ཞིག་གཞོག།

མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒྲོན་དུ་ལྟོག་
 ཁྲབ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་གཞིར་བརྩམས་ཞིང་ངེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན། དོན་
 སྒྲོན་ཅན་མོགས་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཚས་
 ཀྱིས་མི་སྒྲོང་། རྟགས་ཀྱིས་མི་སྒྲོང་། དེ་གཉིས་ཀས་མི་སྒྲོང་བའི་མི་མཐུན་དཔེ་
 ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དཔེར་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་
 མཐུན་དཔེར། རྩལ་སྒྲ་རབ་དང་། ལས་དང་། རྣམ་མཁའ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཞར་བྱུང་རྟགས་དཔེའི་སྒྲོན་འཆད་པ་ལ། རྟགས་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
 སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་ལེའི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་། རྟགས་སུ་བཞོད་ལེའི་དེ་
 སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་
 གང་ཞིག་ བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུབ་རྣམས་དང་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གི་དངོས་གྱི་ལྟོག་
 སྒྲོགས་གང་རུང་ཡིན་པ།

དབྱེ་ན། ༡ མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན། ༢ འགལ་རྟ་གྱི་སྒྲོན། ༣ མ་
 ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ༡ སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་སེལ་གྱི་གཞུང་བྱ་བཞོད་པའི་ཚོ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་སུ་

བཞོན་ན་ཕྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༢། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
བྱས་པ་བཞོན་པའི་ཆོ། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོན་ན་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་
དུ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༣། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བུ་བཞོན་པའི་ཆོ། སྐྱ་
རྟག་པར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོན་ན་བྱབ་པ་རྣལ་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་གང་དུ་
ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ངེས་ན་རྟགས་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱབ་པས་བྱབ་ལ། རྟགས་སྒྲོན་ཅན་ལ་གཞི་
བྱབ་མ་གྱུ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་
བུ་ཡིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། འདི་ནི་དཔེ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ།

དཔེ་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་བཞོན་ལེའི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་བཞོན་ལེའི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་གང་ཞིག་ བསྐྱབ་བུ་ངེས་པའི་སྒྲོན་དུ་བྱབ་པ་
ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཡིན་པ། དབྱེ་ན། མཐུན་
དཔེའི་སྒྲོན་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲོན་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། ལུས་ཅན་མ་
ཡིན་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བྱམ་པ་བཞོན་པའི་ཆོ། རྟག་པས་
སྒྲོང་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
དཔེར་ནམ་མཁའ་བཞོན་པའི་ཆོ་རྟག་པས་མི་སྒྲོང་པ་ལྟ་བུ་ལོ། ॥

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ། དངོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཅུན་
 འབྱེན་སོགས་བཤད་བ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཞ། སྐྱབ་
 འག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་བ་རང་གིས་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 རྩལ་གསུམ་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་
 ལྷན། དབྱེན་གཉིས་ལས། ཚོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་འག་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད། ཚོལ་བ་རང་གིས་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་སྟོགས་ཚོས་དང་རྗེས་བྱུབ་ཕྱིར་
 ཚོལ་ལ་དངོས་སུ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན།
 དཔེར་ན། གང་བྱས་མི་རྟག་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་
 ལྷ་བྱུལ། ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་འག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་བ་
 རང་གིས་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་སྟོགས་ཚོས་དང་སྟོགས་བྱུབ་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་ལྷག་ཆད་
 མེད་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན། དཔེར་ན། གང་རྟག་པ་མ་བྱས་
 ནམ་མཁའ་བཞིན་སྤྱི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྷ་བྱུལ།

སྐྱབ་འག་ལྷར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་འག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སྟོན་
 གང་རུང་དང་ལྷན་པ། དབྱེན་གསུམ་ལས། རྟོ་སྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་འག་ལྷར་སྤང་
 རྟེ། རྟོ་བདེ་ཚོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། རྟོ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་སོགས་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་ལྷ་བྱུལ།

དོན་སྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་འག་ལྷར་སྤང་ནི། སྤྱི་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་དང་
 མཐུན་སྟོར་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དག་ལྷ་བྱ། རྟོ་སྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་
 འག་ལྷར་སྤང་ནི། དཔེར་ན། སྤྱི་བྱས་སྤྱི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་བྱས་སྤྱི་བྱས་པའི་དག་ལྷ་བྱུལ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན
ནས་གཞོད་གོ་བར་བྱ་བ། དཔྱེན། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད།
སྒྲོ་བྱར་དུ་རྟགས་ཚད་མས་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོད་གོ་བར་བྱ་བ། གཞན་
དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད། རོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཚས་ལྟ་
ཚང་བ། ཡང་ན། བསྐྱབ་བྱར་འོས་ཤིང་གོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྲུངས་བ།

ཆོས་ལྟ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། འདོད་
འགྱུར་མ་བསལ་བསྟན་བྱ་བ། ཞེས་བྱང་བ་ལྟར་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་གྱིས་
ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་
དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གོལ་བས་འདོད་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་གྱིས་ཚད་མས་
མ་བསལ་བ་རྟམས་སོ།

གཞན་དོན་གྱི་སྟགས་ལྟར་སྐྱང་གི་མཆན་ཉིད། ལྟ་གོལ་གྱིས་དམ་བཅས་
པའི་ཚོད་དོན་གང་ཞིག རོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཚས་ལྟ་མ་ཚང་བ། དཔྱེན་ལྟ་ལས།

༡ གྲུབ་ཟིན་པའི་སྟགས་ལྟར་སྐྱང་ནི། ལྟ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་
པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། ལྟ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་ཚོ་ལྟ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ།

༢ ལྟ་བ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པའི་སྟགས་ལྟར་སྐྱང་ནི། ལྟ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་ལྟ་མི་རྟག་པ་བཞོད་པའི་ཚོ་ལྟ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ།

༣ གོལ་བ་དཔག་འདོད་མེད་པའི་སྟགས་ལྟར་སྐྱང་ནི། གོལ་བས་སྐྱར་

གཟེགས་ཟན་གྱི་ལུང་ཁས་སྤངས་ནས། སྤྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་སྤྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་
སྤྱ་བཀོད་པའི་ཆོ། སྤྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལྷ་བྱུང་།

༧། རྟོལ་བ་ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་སྤྲང་ནི། བྲངས་ཅན་བས་མིག་
སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྤྱབ་པར་འདོད་ནས། ངག་དུ་མིག་སོགས་གཞན་
དོན་བྱེད་པར་དམ་བཅས་པའི་ཆོ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལྷ་བྱུང་།

༧། བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཕྱོད་ལྟར་སྤྲང་ནི། སྤྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུང་།

བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་
ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པ། དཔྱེན་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་བསལ་བའི་
མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཚད་
མས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། སྤྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུང་།

དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། གང་
ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་
དབག་གིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། སྤྱ་རྟག་པ་ལྷ་བྱུང་།

གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན།
ཇི་པོང་ཅན་སྤྱ་བའི་སྤྱས་བཞེད་མི་རུང་ལྷ་བྱུང་། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད།
སྤྲ་ཁས་སྤངས་པའི་དམ་བཅའ་ངག་སྤྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་དམ་བཅའ་
ལྟར་སྤྲང་གི་དོན།

དབྱེ་ན། རང་ཆོག་སྒྲ་བྱི་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་
དང་། ཡིད་ཆེས་བའི་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཆོག་སྒྲ་
མས་བཞག་པ་རང་ཆོག་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་
དོན། དཔེར་ན། བྱད་མེད་གཅིག་སྒྲར་མར་དམ་བཅས་ནས་བྱིས་མོ་གསལ་བྱ་
དམ་བཅས་པའི་ཆོ་བྱད་མེད་བྱ་སྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་
བྱ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དོན་གང་ཞིག རང་གི་
དངོས་ཀྱི་ལོག་སྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ།

དཔེར་ན། སྒར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ནས། བྱིས་སྤྱིན་
སོགས་དཀར་ཆོས་ལ་སྤྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་
བཅས་པའི་དོན་ལྟ་བུའོ། དེས་ན། ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་
རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། སྤྱིར་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་
དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འགལ་ལོ།

ཡང་། ཀུན་ལས་བདུས་སུ། ཡིད་ཆེས། ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་
པའི་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གི་མཚན་ཉིད། རིམ་བཤམ་བཞིན་གྲོལ་བ་རང་གིས་
བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བཟློད་པའི་ཆོག་དང་། དབྱད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པ། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གཉིས་པོའི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན།
བསྐྱབ་བྱ་བཟློད་པའི་ཆོག་གང་ཞིག ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་ཚུར་མཐོང་གིས་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ལུང་ལ་མི་བཟློས་པ་དང་བཟློས་པ། ཞེས་
གསུངས་ཉིད་བྱུང་དོ།

ཆར་ལ་སྤྲུགས་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ནིད། སྤྲུགས་སྤྱ་བརྒྱུང་ལེའོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་
 ཞིང་། དེ་དེ་སྤྱུབ་ཀྱི་སྤྲུགས་མཚན་ནིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཚང་བའི་རྟགས་གང་ཞིག་ངོ་ཤེས་དོན་སྤྲུགས་ཆོས་ལྟ་གང་དུང་གི་དངོས་ཀྱི་
 ལོག་སྤྲུགས་ཡིན་པ། དབྱེ་ན་ལྟ་ལས། གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྲུགས་ལྷར་སྤར་གི་སྒྲིན་
 བོ། སྤྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་སྤྱུབ་པའི་སྤྲིར་ཚོལ་གྱི་ཚད་
 མས་གྲུབ་པ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། ལྷག་མ་བཞིའང་དེས་འགྲོའོ།

སྤྲན་འབྲིན་བཤད་པ་ལ། སྤྲན་འབྲིན་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད། སྒྲིན་ལས་
 སྒྲིན་དུ་བརྒྱུད་པས་སྒྲིན་ཅན་གོ་རྟུས་པའི་ངག་ དབྱེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲན་འབྲིན་
 ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྤྲན་འབྲིན་ཡང་དག་གཉིས། རང་རྒྱུད་ནི་སྤྱུབ་
 ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་གོ།

སྤྲན་འབྲིན་ལྷར་སྤར་གི་མཚན་ནིད། སྤྲན་འབྲིན་དུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག་
 སྒྲིན་ལ་སྒྲིན་དུ་བརྒྱུད་པས་སྒྲིན་དུ་གོ་མི་རྟུས་པ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ནིད། ལན་གྱིས་ལྷོག་མི་རྟུས་པའི་ཐལ་ངག་ དབྱེ་ན། སྤྱུབ་བྱེད་འཕེན་
 པ་དང་། མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ནིད།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ།
 རྟགས་ལོག་སྤྱུབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དབྱེ་ན། རང་རིགས་དང་གཞན་
 རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོའི་མཚན་ནིད། གང་ཞིག་ ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་
 དུ། རྟགས་ལོག་སྤྱུབ་ན་རང་དང་རིགས་གཅིག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་
 པ། དཔེར་ན། བ་འོལ་པོས་མེ་སྤྲོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ས་སྤྲུགས་ན་

གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བ་ལ། མེ་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་
 རྫོན་པའི་ས་སྒྲོགས་ཆོས་ཅན། མེ་སྒྲོབས་ཆེན་གྱིས་བྱུང་བར་རྫོན་བ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་རེག་སྒྲོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འབྱུང་ལྟ་བུ།

གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འབྱུང་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་
 ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་དུ། ཉགས་ལོག་སྒྲུབ་ན་རང་དང་
 རིགས་མི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ཆང་བ། དཔེར་ན། ས་རྒྱལ་པོས་སྒྲོ་འབྱུང་
 བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བ་ན། སྒྲོ་འབྱུང་
 བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུང་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འབྱུང་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་
 ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་དུ། ཉགས་ལོག་སྒྲུབ་ན་རྒྱལ་གསུམ་
 མ་ཆང་བ། དཔེར་ན། ས་རྒྱལ་པོས་སྒྲོ་སྒྲིབ་ཞབས་ཞུམ་གྱིས་དག་པའི་ས་
 སྒྲོགས་ན་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་བ་ལ། སྒྲོ་སྒྲིབ་པས་དག་པའི་ས་སྒྲོགས་
 ཆོས་ཅན། བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་སྒྲིབ་བ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུང་ལྟ་བུ།

ཐལ་འབྱུང་ལྟར་སྒྲུང་བའི་མཚན་ཉིད། ལན་གྱིས་སྒྲོག་པར་རྣམས་པའི་ཐལ་
 འབྱུང་། དཔེར་ན། ས་རྒྱལ་པོས་སྒྲོ་ཉག་པར་ཁས་བླངས་བ་ལ། སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
 མི་ཉག་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུལོ།

ཚོལ་བའི་མཚན་ཉིད། སྤྱགས་སྤྲ་མ་འཛོག་རྒྱས་བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་
 ཟག་ སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱགས་སྤྲ་མ་སྤྱན་པར་ཁས་ལེན་པའི་
 གང་ཟག་ དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚུད་པ་རྒྱལ་བམ་ཤན་
 འབྱེད་བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་

གཞན་ཡང་ཐལ་འབྱར་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ལན་འདེབས་རྩལ་བཤད་བར་བྱ་སྟེ།
 སྤྱི་ཏྲག་བར་ཐལ། བྱས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལ། བྱབ་བ་འགལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 སྤྱི་མི་ཏྲག་བར་ཐལ། བཏན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལ། བྱབ་བ་མ་ངེས་ཞེས་བ་ལྟ་
 བུ་དང་། སྤྱི་མི་ཏྲག་བར་ཐལ། མིག་གི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལ། ཏྲགས་མ་
 བྱབ་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའི་བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་བར་ཐལ། བྱས་
 པའི་བྱིར་ལ། ཏྲགས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། དྲང་དོན་གྱི་ལུང་བསྟན་
 བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་ཐལ། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ལ། འདོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུའི་ལན་འདེབས་བར་བྱའོ། ॥

འདིར་འབད་དགེ་བས་དང་པོའི་ལུས་ཅན་རྣམས།

གནས་སྐབས་རིགས་པའི་སྒོ་ལ་འཕྲག་པ་དང་།

མཐར་ཐུག་སྒྲུང་དོར་གནས་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ།

སྒྲུངས་ནས་བྱང་རྩལ་དམ་པ་ཐོབ་པར་ཤོག།

བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

མཐའ་བུལ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱན་སྒྲོང་བར་གཞིགས།
 ཡང་དག་རིགས་པས་ཚུང་ངན་དྲེགས་བ་འཛམས།
 དམིགས་མེད་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟར་བཅེ།
 འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་ལྷན་ལ་ཐུག་འཆལ།
 རྣམ་བཤའི་གཞུགས་ལ་མིག་གིས་བལྟ་བ་བཞིན།
 རྣམ་མང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རི་ལྟེན་ལ།
 རྣམ་དག་མཁྱེན་བ་ཐོགས་བ་མེད་འདུག་པ།
 ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཐབས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།
 གནས་གསུམ་གཞུལ་བུའི་དེ་ཉིད་མ་ལུས་བ།
 ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གདན་ལ་ཐབ་བའི་དོན།
 སྒྲུབ་དང་ཐུན་འབྲེན་ངག་གིས་འདོམས་མཛད་བ།
 རིགས་པའི་དབང་ཐུག་གཉིས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།
 རྒྱལ་བྱིས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་།
 འབུམ་ཐུག་འདུལ་བའི་གཞུང་གིས་གདེངས་ཀས་བཞིད།
 རྣམ་གྲོལ་ཐར་བའི་ནོར་བུ་གཞུག་ན་མཛེས།
 མཆོག་གཉིས་སྐྱ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཐུག་འཆལ།

ཅེས་བ་རིགས་རུས་ཐུན་ཐུམ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་བདག་པོ་གྲགས་བ་
 རྒྱལ་མཚན་བས་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ། ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་
 དཔལ་གྱིས་སྐྱར་བཤོ། ॥

༡༡། །གྲིལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་
མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱུས་དོན་
རིན་པོ་ཆའི་བྲེང་བ་ཞེས་བྲུ་བ་
བཞུགས་སོ།།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱུས་དོན་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ།

༩ རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཞབས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།

བཅེ་བས་འགྲོ་ཀུན་སྤྱིད་མཆོལ་ས་བསྐྱུལ་གྱིར།

དེ་ཉིད་ཐབ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིས།

སྦྱིན་སོགས་ཡར་སྦྱིན་སྦྱོད་པའི་གོ་བསྐྱུལ་ས་ནས།

འགྲོ་བ་སྦྱོབ་མཛད་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འདུད།

གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དྲང་དང་ངེས་པའི་དོན།

རྩེ་བཙུན་གསུང་བར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྐྱུར་བ།

རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་ཞབས་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ།

ཅེ་གཅིག་གསུང་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཐུག་འཆལ་ལོ།

སྦྱོད་མོས་ཆལ་དུ་ཉིང་འཛིན་སྦྱོར་པའི་ཆོ།

ཐུབ་པའི་དབང་པོས་དངོས་སུ་རྩེས་བཟུང་སྟེ།

ལམ་མཆོག་ཤར་སྦྱིན་རྫོགས་པར་གསལ་མཛད་བ།

རྒྱལ་སྤྱིས་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་གུས་བས་འདུད།

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པའི་ལམ།

བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོ་དང་།

གྲངས་དང་གོ་རིམས་རྩེ་ལྷན་ངེས་པའི་རྒྱལ།

རྒྱལ་སྤྱིས་བཟང་པོའི་ལུགས་བཞིན་བཤད་པར་བྱ།

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
ནམས་ཀྱི་དོན་དུ། གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སྤྱིང་པོའི་
དོན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་
ཤེས་ཐུན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། སྟེ་ཆོན་
དགའ་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་གཅིག་ཡོད་
པ། རྒྱ་ནག་དུ་འགྱུར་བར་ཁ་ཅིག་ལས་བཤད་ཅིང་། འབྲིང་པོ་བམ་པོ་བཞི་
བརྒྱ་པ་གཅིག་ལོ་ཆེན་སོགས་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་པར་
བྲགས་ཀྱང་། བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། རྒྱས་པའི་བསྐྱེད་པ་གསུང་འབྲུམ་པ་འདི་
ཉིད་ཡིན་ནོ།

ཡུམ་བར་མ་གསུམ་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཤེས་རབ་
ཁྲི་བའོ།

བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཡུམ་ཆེན་མོ་བམ་པོ་བཅོ་
བརྒྱད་པ་དང་། མདོ་སྟད་པ་ནམས་སོ།

དེ་དག་གི་བཟོད་བྱ་སྤྱིང་པོའི་དོན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་སྟོན་
པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དོན་བདེ་སྟག་དུ་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་
བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་། དེའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་དང་། སེཁྱེ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་
པར་བྱའོ།

དེ་ལ་གཉིས། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་མེར་བྱིན་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་
གྱི་ཐབས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མེར་བྱིན་)ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩལ་དུ་བྱིན་
པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། ས་མཚམས་དང་། དངོས་བདགས་གྱི་དབྱེ་བའོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
ཡེ་ཤེས། ཆོས་བཞི་ནི། ཉེན་སངས་རྒྱས་དང་། བྱི་རྩལ་དོན་གྱིས་སྤྲོང་པའི་
ཤེས་བ་དང་། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། བདེན་སྤྲོད་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་པའོ།

དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་དུ། གྲུན་མཐའ་མན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་།
མདོ་སྡེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་
དོན་གཞན་གྱིས་སྤྲོང་ཡང་སོ་སྦྱེའི་དབང་ཤེས་སོགས་དང་། རྣམ་རིག་པ་འདོད་
པ་ལྟར་གཉིས་སྤྲོད་གི་ཤེས་བ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་བཞི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
རིགས་མི་མཐུན་སེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་
མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། མེར་བྱིན་
དངོས་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་(ས་མཚམས་)ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་(དངོས་བདགས་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། རྣམ་རྟོགས་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་ལམ་
མེར་བྱིན་དང་། གཞུང་མེར་བྱིན་ནི་མེར་བྱིན་བདགས་པ་པའོ།

མེར་བྱིན་དངོས་ལ་དབྱེ་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གོ།

བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་། སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟག་
སྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ལམ་གྱི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་ཡང་
གཟུགས་བརྟན་ནོ།

གཉིས་པ་(གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བཤད་བ་)ལ་གཉིས།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་བདུན་ཅུར་རྒྱས་
པར་བཤད་པོ།

དང་པོ་(མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མདོར་བསྟན་བ་)ལ་བརྒྱད་ཀྱི། དང་པོ་རྣམ་
མཁྱེན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྟོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། འདི་ནི་དེའི་ཤེས་བྱ་
བཤད་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གོ་
རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། གདུལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
སྤྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དབྱེ་ན། དགོས་པའི་གཙུག་པོ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་།
ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནོ། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་
གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་བྲལ་བ་མིན་ནོ།

གསུམ་པ་(ས་མཚམས་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ།

དང་པོ་(ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་)ནི། མི་རྟག་
སོགས་བརྩུ་བྱ་ག་དང་། གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རེལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་།

གཉིས་པ་(གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རེལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་
ཤེས་)ནི། རྟོང་ཉིད་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ།

གསུམ་པ་ས་མཆམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་ལ་ཡོད་དོ།

རྟོག་ལོ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་
ཀ་ཡོད་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ཆིག་ཙམ་གྱིས་
སེམས་ཁེངས་པ་དག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་ལ། དུམ་བར་
མའི་མདོ་གནོད་བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་
པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དང་། སྤྱི་བའི་རྟེན་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དང་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་བ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གཞི་ཤེས་ཐེག་

ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱན་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདྲན། ལྷ་ར་ཁས་སྒྲངས་པར་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་རྒྱན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཆོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་བ་སྐྱབས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་རྟོགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ།།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལོ།། འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ཆོ་གཞི་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ལྷན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་བྱེད་པའོ།།

བཞི་པ་རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཆོད་གསུམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མཆོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཅན་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སོ།།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བརྒྱ་མཐའི་བར་ལོ།།

ལྷ་པ་ཅེ་མོའི་སྒྲོལ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲོང་ཉིད་ལ་
དཀིགས་པའི་བསྒྲོམས་ལྷུང་གི་སེམ་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས། མཆོལ་པའི་
ནམ་པ་སྒྲོམ་པ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འཁྱོད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བཟུམ་ན་སྤྱོད་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་སྟགས་བཞི་དང་། ལྷས་
པར་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅེ་ཅེ་གསུམ་ལོ།

གསུམ་པ་ས་མཆམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལས་རྫོད་ནས་ས་བཅུ་ལྷན་
མཐའི་བར་རོ།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི། མཁའ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་ཤིང་མས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ། བཅན་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བརྟན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཙུ་གསུམ་དང་། རྣམ་པའི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཙུ་བ་དཀ་ཅུ་ཙ་གསུམ་མོ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། རྟེན་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཏུ་བྱུང་
མཐའི་ལུ་ལོགས་བར་རོ།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་སྟོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་
སྟོར་བའི་སྟོངས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་ཡོགས་བཞི།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ས་བཅུ་ལྔ་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།

བརྒྱད་པ་ཚོས་གྱི་སྐུ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བསྐྱེད་ན་སྐུ་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་ཐག་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་སོགས་སོ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་དོན་བདུན་ཅུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཁེན་པ་
གསུམ་གྱི་ལུས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། སྦྱར་བ་བཞིའི་ལུས་བཤད་པ་དང་།
ཆོས་སྐྱའི་ལུས་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་(མཁེན་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། རྣམ་
མཁེན་བཤད་པ་ལ་བརྩ་ཡོད་པའི། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གསུམ། མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་སོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། གཞན་དོན་དུ་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཉེར་གཉིས་སོ།

བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འདིའི་བྱིར་ཕན་
པ་དང་བདེ་བའི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
འདོད་ཀྱི་སེམས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཇི་སྟེར་རིགས་པར་
སྦྱར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(མ་མཚམས་)ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལས་རྒྱུ་དུ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཅམ་ནི་སྒྲིམ་སྒྲིབས་གྱི་ཐོབ་པའི་ལས་དུ་མ་ཐུགས་བ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ།

འདིའི་རྒྱལ་བཤད་གྱི་ཙོད་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་དྲི་ཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་
བའི་ཚོས་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལྷ་མ་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པ་ལ་བཤད་བ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ཞིབ་དུ་མ་མཐོང་བ་དང་།
ལན་དང་པོ་འདིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་བ་
དང་། ལན་གྱི་མའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་ཡང་ཁྱད་བར་མེད་པར་འགྱུར་
བས། བ་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་ལས་གྱི་རིམ་པ་ལ་གོ་བ་མ་སྐྱེས་བས། མཁས་བས་
བཞགས་ན་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་སྒྲུབ་དོ།

གཉིས་པ་འདིར་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་
ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་
བར་འདོམས་པའི་ཆེད་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་སོགས་བརྩམས།

སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། ཀུན་
རྒྱུ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཚོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འདོམས་པའི་ངག་གོ།

དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད།
འཁོར་བར་འཇུག་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྟོག་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བདེན་
བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་བྲུང་དོར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་ལ་སྦྱབས་ཤིག་
ཅེས་འདོམས་པའི་ངག་གོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་། ཇི་ལྟར་རིགས་
པར་སྦྱར་ཏེ་གདམས་དོན་དང་གདམས་ངག་གི་བྲུང་པར་ཐེད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་ས་ཞུགས་པའི་སྤ་
རོལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ།། གདམས་དོན་
འབའ་ཞིག་ལ་གདམས་ངག་ཅེས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ།།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་
ནི། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟགས་
སོ།། འོག་རྟག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟགས་གང་ཞིག་ མོས་སྦྱོང་གྱི་སས་བྲུང་
པར་དུ་འཕགས་བྱས་པ།

གཉིས་པ་དབྱེ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དོན་ཅེ་བཟོད་མཆོག་བཞིའོ།།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དོན་གྱི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྦྱོ་འདོགས་
གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་བྱར་པའོ།།

དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་བྲུང་
ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྦྱོ་འདོགས་པའི་གཉན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ནས་ལའང་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། ས་
མཚམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།

བཞི་པ་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱན་པའི་སྐྱབ་པའི་ཆེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱབས་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་བཞེན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་སོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བཞེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདིར་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་བཅུ་
གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་ཆེན་ནས་སོ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱན་པ་བྱོད་ནས་དང་། སྐྱིར་
ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
ཅས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པས་སྣང་བ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད།
བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྲགས་པ་དེ་ཉིད་དོ།

ལྔ་པ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི།
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ། གཉིས་པ་
དབྱེ་བ་ལ། བསྐྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། རྒྱས་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ།

དྲུག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོའི་མཚན་
ཉིད་ནི། ཁང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ གཉིས་པ་
དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའོ།

བདུན་པ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སར་བྱིན་རེ་
རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་བསམ་བྱུང་

བར་དུ་བྱས་པའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དུག་ས་མཚམས་
ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཙུ་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ།

བརྒྱད་པ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་
ལེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དག། ས་མཚམས་མས་སྒྲིད་ཀྱི་ས་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་རོ།

དགུ་པ་ཚོགས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རང་གི་དངོས་འབྱས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྱིན་པའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་བཙུ་བདུན། ས་
མཚམས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ནའོ།

བཙུ་པ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོགས་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གཤོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་
དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བརྒྱད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་
གསུམ་ནའོ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་སོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་
བ་དང་བུལ་བ་སོགས་ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ལེམས་

དཔའི་རྒྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ།། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། འགལ་རྒྱན་གོགས་དང་བུལ་
བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་རིགས་དང་། རང་བཞིན་
དང་། བྱེད་ལས་སོ།། གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཀྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྡུ་བ་དང་། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་
བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ཉན་
ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས།
གཉིས་པ་དབྱེ་ན། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བརྒྱ་དྲུག་གོ།།
གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་མཆོན་ཉིད་ནི། གཞན་འདྲ་བ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
བརྒྱང་བའི་ཆེད་དུ་གཞུང་བྱ་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དཔེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ལོ།། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གོ།།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ཐན་ཡོན་
ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ནི།
སྤྲིན་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་གོ།། ས་མཆོམས་ནི། ས་དང་

པའི་བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནའོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་ལ་གཉིས། སྦྱོམ་ལམ་གྱི་བྲེང་བ་དང་།
བྲེང་བ་ཅན་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་མོ།

དང་པོ་(སྦྱོམ་ལམ་གྱི་བྲེང་བ་)ལ་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་སྦྱོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མོ། དབྱེ་ན་དུག་གོ།

གཉིས་པ་(བྲེང་བ་ཅན་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐེག་བཅས་སྦྱོམ་
ལམ་ལ་གསུམ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྲེང་བ་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྦྱོམ་ལམ་དང་། བསྟོ་
བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྦྱོམ་ལམ་མོ།

དང་པོ་(མོས་པ་སྦྱོམ་ལམ་)ལ་དངོས་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་མོ།

དང་པོ་(དངོས་ལ་)ལ་མཆན་ཉིད་ནི། དུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་
ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་མོ། དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན། ས་
མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ།

གཉིས་པ་(དེའི་ཕན་ཡོན་)ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོམ་ལམ་མོས་
པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་མོས་པ་གསུམ་སྦྱོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཆ་དེ་ནས་རྒྱགས་དབྱེས་པའི་
ཆ་དང་། དངོས་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟློག་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ་།

གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྲེང་བ་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྦྱོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ནི། རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ཚྭ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྲེང་

པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཐག་བ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དབྱེ་ན་བརྩ་གཉིས་སོ།། ས་མཚམས་ལྷ་ས་ལྷར་རོ།།

གསུམ་པ་(རྩེས་ལྷ་ཡི་རང་བའི་སྒྲོམ་ལས་)ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐག་བཅས་གང་ཞིག་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་
 ལ་དགེའ་བ་སྒྲོམ་པའི་དང་བཤོ།། དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་སོ།། ས་མཚམས་གོང་དང་
 ལྟེན་པོ།།

གཉིས་པ་ཐག་མེད་སྒྲོམ་ལས་ལ་གཉིས། སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལས་དང་། རྣམ་
 དག་སྒྲོམ་ལས་སོ།།

དང་པོ་(སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལས་)ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལས་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ནི། ཐག་བ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་
 རང་འབྲས་རྟོགས་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་
 བྱས་པ། དབྱེ་ན་ལྟ། (ས་མཚམས་ནི། ས་དང་པོ་ནས་བརྩ་པའི་བར་རོ།།)

གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་(ཐག་བ་མེད་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་)གང་ཞིག་སྐྱངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྩེས་འཛོག་
 པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ། དབྱེ་ན་དག། གཉིས་ཀའི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་
 རྣམ་བརྩ་པའི་བར་རོ།།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ་བཞི། འབྲས་ལྷུས་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་
 མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་བསྐྱབ་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་
 རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཤོ།།

དང་པོ་ལ་སྤྱད་མཐའ་འགོག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ནི། ཐབས་སྤྱང་ཆེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་བདག་མེད་མངོན་
སྤྱང་རྟེན་གསུམ་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཁུན་པའོ། (ས་མཚམས་ནི།
ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ།)

གཞི་མཐའ་འགོག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྤྱང་ཆེ་ཆེན་
པོའི་སྤྱོད་ས་ཀྱན་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟགས། ས་མཚམས་ནི། གཉིས་ཀ་ས་དང་པོ་ཡན་
ཆད་ན་ཡོད་དོ།

གཉིས་(རྒྱ་མཚན་དེ་བསྐྱེད་)པ་ནི། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་།
འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས།

དང་པོའི་(འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་)མཚན་ཉིད་ནི། ཐབས་སྤྱང་ཆེ་
ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེན་མེད་མངོན་སྤྱང་རྟེན་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མ་
ཟེན་པའི་མཁུན་པའོ། ས་མཚམས། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ནས་མི་སྦྲོབ་ལམ་
པའི་བར་རོ།

འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་རྟགས་སོགས་མངོན་
སྤྱང་རྟེན་གསུམ་གྱིང་། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་བྱང་ལམས་
འཕགས་པའི་མཁུན་པའོ། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ས་
བཙུ་རྒྱན་མཐའི་བར་ལའོ།

གསུམ་པ་ལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐབས་ཤེས་
བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ས་ཟིན་པའི་མཁུན་པའོ། ས་མཚམས། ཐེག་དམན་
འཕགས་པ་མཐའ་དག་ལའོ།

གཉེན་པོ་སྤྱོད་པས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་དྲག་སོགས་མངོན་
སྐྱེས་དུ་རྟགས་པའི་མཁུན་པ་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་དངོས་
སུ་ཟིན་པའོ། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ནས་སོ།

གཞི་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་འཛིན་སྣངས་དང་། དེའི་འབྲས་
བྱའོ།

དང་པོ་འདིར་དངོས་བསྐྱེད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད། གཞིའི་ཀུན་
རྫོབ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ལུགས་གང་རུང་ལ་སྤྱན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་
འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། དབྱེ་ན་བཅུ། འདིར་བྱུང་གཞིའི་སྒོ་
ནས་སྦྱར་ལས་དང་སྦྱར་ཡང་། ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་འདིར་བསྐྱེད་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་མཚོན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་སྤྱན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་
པ་འགོག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བའི་འཛིན་སྣངས་སོ།
སྤྱོད་པས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། འདིར་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོས་
བྲལ་མངོན་སྐྱེས་དུ་རྟགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟགས་སོ།

ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདྲ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་
 གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་བ་ནི། འདིར་བྱུགས་ལ་བསྟན་པ་སྟེ། སྒར་བཤད་
 ཟིན་རྟོ།།

གཉིས་བ་སྦྱར་བ་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་
 བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་
 དངོས་སུ་བསྟན་བཤོ།།

དང་པོ་(སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་)ལ་ལ། ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོམ་པའི་
 འཛིན་སྣངས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་ཡོན་
 ཏན་དང་། འགལ་རྒྱུན་སྦྱོན་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་
 མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།།

དང་པོ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད།
 སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ལམ་འཛིན་སྣངས་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། དབྱེ་ན་བསྐྱེད་བདུན་ཅུ་ཙ་
 གསུམ་མོ། དོན་གཞན་ནི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་རྟོ།།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྦྱོམ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དོ།།

འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་བསྦྱོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་སྦྱོམ་

པའི་སེམས་དཔའི་ནྟལ་འབྱོར་རོ།། དབྱེ་ན་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་དང་། ས་མཚམས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སོ།།

བཅས་ཀྱི་སྦྱས་བསྟན་པ། སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་
ཉིད། སངས་རྒྱས་ལ་བཀུར་སྟེ་སྟགས་ཀྱི་སྦྱོན་ས་དག་ཅ་སྟགས་པ་ལ་མཁས་
པའི་སེམས་དཔའོ།། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱ་
སྟགས་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ།།

གསུམ་བ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་
སྦྱོམ་སྟབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལན་ཡོན་རོ།། དབྱེ་ན་བཅུ་བཞིའོ།།

སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བ་སྦྱེས་པའམ་གནས་པའི་གོགས་ཕྱེད་
དོ།། དབྱེ་ན་ཆེ་དྲུག་གོ།། སྦྱོན་འདི་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེས་མ་གོས་པའི་
སྦྱོན་ས་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ན། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་
ཚུལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ནས། བཤེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་
ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ལམ་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་ནྟལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུའི་ཤེར་སྤྱིན་
འཐོབ་ཕྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བའོ།།
དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དག་བཅུ་ཅ་གཅིག་གོ།། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། སྦྱོར་བ་སྦྱེས་
པའི་སྟབས་དང་། སྤྱིན་པའི་སྟབས་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་ཟག་གི་
སྦྱོམ་རིམ་མོ།།

དང་པོ་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་
 ཉིད། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་པ་བསགས་ནས། སངས་རྒྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྲེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་
 མངོན་རྟོགས་སོ། ། དབྱེ་བ་བསྐྱེད་ན་ལྟ་དང་། རྒྱས་པར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཐེ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཆང་བ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་
 ཉིད། གཙོ་བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་
 རྟོགས་སོ། ། དབྱེ་ན་བརྩ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་སྦྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཐེ་ཆོས་མངོན་གྲུར་བ་དང་
 བྲལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའོ། ། དབྱེ་ན་གསུམ། ས་
 མཚམས། དབང་པོ་རྣམ་པོས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
 རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཙུག་པའི་
 དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། ས་མཚམས། ས་བརྒྱད་པ་
 ནས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞིང་དག་སྦྱ་ན་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གང་དུ་
 སངས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྱུར་པའི་དགེ་ཅའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་
 དུ་འགྱུར་པའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཤམ་པ་ཐབས་མཐས་སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད། འབད་ཙུལ་རགས་བ་ཞི་
བའི་སྒོ་ནས་འཕྱིན་པས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་ས་པ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། དཔྱེན་བཅུ་ལོ། ས་མཆོན་ས་ལྷ་མ་ལྷར་རོ།

གཉིས་པ་གཅི་པོའི་སྒྲོར་པ་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་
བཤད་པ་ལ་དྲེད་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། སད་དུས་སུ་ཞི་ལྷག་ལྷང་འབྲེལ་
གྱི་སྒྲོ་ནལ་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱན་བདེན་
སྒྲོང་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་བརྒྱ་གཉིས་གང་རྒྱང་ཆོབ་
པའི་ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོའོ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྒྲོམས་བྱུང་
གི་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་མི་ལམ་ན་ཆོས་ཀྱན་མ་ལམ་སྒྲུ་
བྱའི་སྒྲུམ་དུ་དན་པ་ཅོམ་ནི། སོ་སྒྲེ་ཐ་མལ་པ་ལ་འང་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་།
དཔེ་ན་བརྒྱ་གཉིས་སོ།

ཅེ་མེད་སྒྲོལ་གྱི་མཆན་ཉིད། བེར་སྤྱན་སྒྲོམ་སྒྲོབས་གྱིས་སྤོང་གསུམ་དང་
མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་
བ་བརྒྱ་དྲག་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པའོ། དབྱེ་ན་སྒྲོག་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྣམ་འཕེལ་བརྒྱ་དྲག་གོ།

པ་བློད་པའི་ཅུ་སྒྲོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁའ་ན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པའོ། དཔྱེན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་
གཉིས་སོ།

ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་

སྤྲིན་པས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགེ་ཅུ་ལ་ཡི་རང་བ་དང་། ཉིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་
པ་ལ་སེམས་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པའོ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལས་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་སྤང་རྟག་པའི་ས་བོན་
གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟགས་སོ། དབྱེ་ན་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟག་པ་ཀུན་བདུགས་བཞིའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བཞི་དང་།
རྒྱས་པར་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་ས་བཅུ་དྲུག་གོ།

གསུམ་པ་སྦྱོམ་ལས་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོམ་སྤང་རྟག་པའི་ས་བོན་གྱི་
གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟགས་སོ། དབྱེ་བ་བཟུས་ན།
སྤང་བྱའི་སྦྱོ་ནས་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
བཅུའི་བར་རོ།

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་ལ་གཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བཟུས་སྦྱོམ་རབ་རྟུ་བྱུར་
པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི་འདིར་བཟུན་བསལ་བུ་ལོག་སྒྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདེན་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདྲར་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་། མངོན་གྱུར་
གང་རུང་ངོ་། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་གོ། དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་སྟོགས་ཁས་
སྤངས་ན། བདེན་གྲུབ་རྟུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། བདེན་སྤྱོད་རྟུ་ཁས་སྤངས་ན།
བྱ་བྱེད་བཞག་རྟུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་མཐའ་དག་
གོ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བསྟོས་ནས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་

མོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་དག་སྤང་དགོས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གུན་བརྟགས་ཟད་
པར་མཐོང་ལམ་ནས་སྤངས་ཤིང་། ལྷན་སྦྲེས་མངོན་གྱུར་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་
འབྱུང་མི་སྤིང་དོ།

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
ནམ་དག་བཤད་བའོ། དང་པོ་བཤད་ཟིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་བསྟོམ་པ་
ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སྟོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱག་
བསྐྱེད་མི་རྟག་པར་སྟོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས།
ལྷས་པར་ན་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་མོ། བརྟན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
བརྟུ་གསུམ་མོ།

ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་ལོགས་པར་ན་
ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་ཉི་བྱི་ལྔ་དང་བར་མཐར་གྱིས་བབྱི་བ་དང་། མཐར་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་དང་། མཐར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོས་ལས་དང་པོ་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རིམ་པ་འདི་ལྟ་བུར་སྟོབ་པའི་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ནམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྐྱག་བསྐྱེད། སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་
བདག་མེད་གསུངས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རགས་པའི་མི་རྟག་བས་འཆི་བ་
རྗེས་དྲན་བསམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རན་འགྲེལ་སྐྱག་བསྐྱེད་སེམས་པ་དང་།
དེ་ནས་གང་དུ་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་གང་དུ་སྦྱོར་བ་རང་

དབང་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། སྤྱིག་པ་སྤྲོང་ཞིང་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་ལ། དེ་ནས་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་
 པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ཉེས་དམིགས་ཁྲུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་བསྐྱེད་སེམས་
 པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྲོང་རྗེ་ཆེན་
 པོ་སྤྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲོན་སོགས་པར་སྤྲོན་
 རྣམས་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་ཆོགས་ལས་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་
 བསྒྲོམ་ཆུལ་གཙོ་བོར་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། ཆོགས་ལས་གྱི་སྐབས་སུ་
 སྤྲོན་པའི་པར་སྤྲོན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བསྒྲོམ་ཆུལ་ནི། རང་གི་ལུས་དང་།
 ལོངས་སྦྱོང་དང་། དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཏོང་བའི་
 སེམས་པ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་པར་སྤྲོན་ལྷག་
 མ་ཡང་ཤེས་པར་བྱལོ།

དེ་དག་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་འང་
 རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། ཆུལ་བྱིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 སྒྲོམ་སེམས་གཏོང་བ་དང་། སྤྲོན་པ་གཏོང་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤོང་ཉིད་
 རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་ནི། མཐར་གྱིས་
 པ་བཏན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
 མཆོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྐྱར་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་མཆོན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱར་བ་རྣམས་རྗེ་ལྷར་སྐྱེ་བའི་རིས་པ་ལྷར་གོ་
 རིས་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྲོན་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བའི་བསྒྲོམ་ཆུལ་
 ལ་ནི། ལས་གང་སྦྱབས་ཞན་པ་ལ་དང་བོར་བསྒྲོམ་པ་སོགས་གོ་རིམ་འཛོལ་བ་
 ཡང་བསྒྲོམ་སོ།

གཉིས་པ་མཐར་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་སྒྲོམ་ཡུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་
ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྤྱོད་ལས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་བསྐྱབ་ནི། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་
བསྒྲོམ་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་ལོགས་ཚུན་ཆད་དུ་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལ་སྤྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ལྷས་
ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་རོ། སྤྱིན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་དང་། མི་འཇིགས་
པའི་སྤྱིན་པ་དང་གསུམ་སོ།།

ཚུལ་བྱིམས་གྱི་མཐར་གྱིས་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། འཆལ་ཚུལ་སོགས་སྤྱོམ་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བྱིམས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།
ཚུལ་བྱིམས་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་བྱིམས་སོ།།

བཟོད་པའི་མཐར་གྱིས་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་གྱིས་གཏོད་པ་བྱེད་པ་
ལ་ཇི་མི་སྤྱམ་པ་སོགས་བཟོད་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
རོ། དབྱེ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། གཏོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྤྱམ་པ་དང་།
ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་སོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། བརྩོན་འགྲུས་རིམ་ཅན་
 དུ་རྩོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན། གོ་ཆའི་
 བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མ་ཞུས་པ་དང་། མི་
 འབྲུགས་པ་དང་། ཚོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། ། བསྐྱེད་པ་ན། གོ་ཆའི་
 བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་
 དོན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་རིམ་ཅན་
 དུ་སྦྱོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། བསམ་གཏན་ལ་དབྱེ་ན། ཆེ་འདི་ལ་
 ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་
 པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་སོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟ་བུའམ་ཇི་སྟེད་པ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་སྦྱོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ཤེས་
 རབ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་དང་། དོན་དམ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཇེས་སུ་བྱན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་གིང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་རིམ་ཅན་དུ་བྱན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ། ཚོས་ཇེས་བྱན་གྱི་
 མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དགེ་འདུན་ཇེས་བྱན་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་
 གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་སུ། ཚོས་དཀོན་མཆོག་
 གས། དགེ་མི་དགེ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་གྱི་ཚོས་ཞེས་པ་དང་། སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པའི་ཚོགས་ཞེས་སྤྱར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་འབྲེལ།

ཚུལ་བྱིས་ཁྲེས་དྲན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྲོས་པ་གསུམ་
རིམ་ཅན་དྲ་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།

གཏོང་བ་ཁྲེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་པ་གསུམ་
རིམ་གྱིས་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།

ལྷ་ཁྲེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷར་སྦྱེས་པའི་འཕུར་
པ་སོགས་དཔང་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྲེས་སུ་དྲན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།

དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་མེད་འོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་
གྱི་མཚན་ཉིད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱོས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་རོ།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱར་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་ཟེན་ལ། དབྱེན་བཞི།

རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབད་ཙྰལ་
རགས་པ་དང་བཅས་པའི་(སྐད་ཅིག་སྦྱར་གྱི་)སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།

རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། འབད་ཙྰལ་རགས་པ་ཉི་
བར་ཞི་བའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་
དངོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་

མཚན་ཉིད་པདོན་པར་བྱུང་བ་དང་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་བར་
དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་མཐའི་རྣམས་འབྱུང་རོ།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྟོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་ཇས་མ་
དང་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཐའི་རྣམས་འབྱུང་རོ། (དེ་
བཞི།) ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱུང་བའི་སྟོག་པ་ནས་གཉིས་དང་། ཡུལ་
དོན་དམ་སྤངས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་རྣམས་པར་བཞག་གོ། ས་མཚམས། རྒྱན་
མཐའ་ནའོ།

མཐར་གྱིས་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ནི། གཞན་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱའི་ཡུས་བཤད་པ་ལ། ཆོས་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤངས་
པ་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་གོ།
དེ་ཉེ་ན་བཞི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམས་པར་དག་པ་ལ། སྟོང་བྱུང་གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྱུང་བས་བྱང་བར་དུ་
བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་གོ།

རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་
མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། དེ་ཉེ་བཞི།
བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་
གོ། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འགལ་བར་འདོད་པ་
ནི། རོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད། རེས་པ་
ལྷ་དང་ལྷན་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད།

སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད། རེས་པ་ལྷས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་མིན་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད། ཡེ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
གཟུགས་སྐྱེ་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་ལུགས་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཆོས་སྐྱེའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་ཐོབ་
པའི་རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས།
མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་རྣོ།

འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། ཞེས་པ་ལས་ཀྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་བདེ་བ་
འབའ་ཞིག་གི་དོན་གཉེར་བཀག་ནས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པའང་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

སྐྱ་གསུམ་དང་སྐྱ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། དབྱེ་བསྐྱ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་དུ་
འདུས་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་འང་བཞེད་པ་ཡིན་རྣོ། སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
གཉིས་སངས་རྒྱུ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་སོགས་སྟེག་པའི་ཕུལ་དུ་
ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་མིང་བཏགས་པ་ག་ཅིག་དང་། ལུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་
པའི་གཞུང་བསྐྱོས་པར་མི་བྱའོ། འཕྲིན་ལས་ལ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་།
བྱ་བ་ལས་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ནི་རྟོགས་པར་སྤྱོད།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེད་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་།

གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་བྱ།

མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ།

གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཐེར་ཕྱིན་མདོའི།

སྤྱད་པ་པོ་ལ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ།

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིས་ལེགས་པར་གཏད་པ་ཡི།

དགོས་པ་རྩང་ཟད་རྟོགས་ནས་བསྐྱན་བཅོས་འདི།

ཡུན་རིང་གནས་ན་སྐྱམ་ནས་བསྐྱེད་དོན་སྤྱར།

རྣམ་དཔྱད་དོན་གཉེར་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས།

འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ལུས་མཐར་ཐིན་འབྱར།

ལམ་ཐེས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་དང་།

ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་གསལ་བར་བཤད།

འཇགས་པའི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ།

བདག་ནི་སློ་དམན་སྤངས་པའི་སྟོབས་རྩང་བས།

གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཞོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན།

སྒྲ་མ་ལྟར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད།

འདིར་འབད་དག་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས།

ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་།

ནམ་མཁའི་མཐས་གདུགས་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས།

ཐེག་མཆོག་བསྟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་འཛོག་གྱུར་ཅིག།

༡༡། ༄་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དག་འདུན་གྱི་མཆོད་པལ་
བཟང་པོས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གྱི་མཆོར་འཇུག་པའི་
གྱུ་རྒྱུངས་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱན་བཅོས་བཞུགས་སོ།

གྲུབ་མཐའ་ཀྱི་མཆོར་འདུག་པའི་གྲུ་རིངས།

༩ སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།

ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྱག་དུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་འི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་ད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་བྱགས་བསྟེན། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་དྲེ་གདན་གྱི་སྟོ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཏེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྦྱོང་བ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་ཏེ། ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དུག་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པར་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཐིམ་གྱིས་མནན་ནས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མན་བདེའི་གསོས་སུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་དོ།

རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་དབྱེ་བས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟེ་སྦྱོང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་རྒྱ་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དྲེ་རྩེའི་ཐེག་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་

གྱི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ།། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་རང་གི་ལུང་རིགས་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 མཐའ་སྒྲིབ་བཞི་ལྟེ། བྱེ་བྲག་རྩ་སྒྲིབ་ལ། མདོ་སྡེ་ལ། རྣམ་རིག་ལ། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དབྱེ་མ་བ་རྣམས་སོ།།

རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ལ་བཞི་པོ་དེར་
 བྲངས་པེས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྷན་པ་དང་།
 སྒྲར་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་ཐེག་པ་བཞི་པ་མེད་པར་
 གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། ལྷ་པ་བྱུབ་པའི་དགོངས་པ་
 མིན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་འདྲུ་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་དང་
 མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཉིད་པོ་དང་། དབྱེ་སེམས་གཉིས་ནི་བྱི་མ་ཡིན་ལ། དེ་
 མཐས་ཅད་ཀྱང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་གྱི་
 དགོངས་པ་རང་རང་གི་ཐོག་མའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་རེས་རེས་བར་བཀལ་
 བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དམ་འཆའ་བ་མ་གཏོགས་རང་རེ་བོད་པ་ལྟར། སྟོན་
 བདག་དང་བྱེ་བྲག་སྟོབ་སོགས་ཀྱི་རོ་དང་བསྟན་ནས་སྒྲུང་བ་གང་དྲན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
 འཆའ་བ་སོགས་མི་བྱེད་དོ།།

འོན་ཐེག་དམན་གྱི་བཀའི་དགོངས་པ་ཐོག་མར་འབྲེལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
 འབྲེད་ནི་གང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེད་ནི་གང་སྟུང་ན། བྱི་མ་ནི་སྒྲིབ་
 སྒྲིབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡིན་པ་བྲགས་ཆེ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གྱིས་འཛམ་

བྱའི་སྒྲིང་འདིར་མིའི་ཤ་རྩལ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་
བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་བཀའ་པས་ཤིང་དྲི་སྟོན་འབྱེད་ཅེས་གྲགས་
ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིང་དྲི་སྟོན་སྟེ་ཞིང་། ཇམ་ལ་ཐེག་
དམན་གྱི་ཤིང་དྲི་སྟོན་ཡང་བྱེ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ད་ལྟ་གྲགས་ཆེ་ཡང་ཐེག་དམན་
གྱི་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྟོན་ནི་ཐོག་མར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བར་ལེམས་སོ།།

དེས་ན་གུབ་མཐའ་སྟེ་བ་བཞི་པོ་རང་རང་གི་གུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་
ཅད་བཙམ་ལྟན་འདས་གྱི་བཀའི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ། བཙམ་ལྟན་
འདས་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་གྱུར་བས་བཀའ་བ་ལྟར་
ལེགས་པར་གནས་ཤིང་། མཐར་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྱི་བར་བཞེད་ནས། དེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཁ་དྲང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གུབ་མཐའི་ཚུལ་བཞི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྟེ་བས་སྟེ་རོལ་བ་རྣམས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
ལེགས་པར་བཀག་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་། དེའི་ལྟ་བ་
ལེགས་པར་གོ་བ་དེ་མདོ་སྟེ་བའི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་གོ་བའི་ལམ་སྟེགས་དང་།
མདོ་སྟེ་བས་སྟེ་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གུབ་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་
ལེགས་པར་གོ་བ་དེ། ལེམས་ཅམ་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་ལམ་
སྟེགས་དང་། དེ་ཉིད་རང་གྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བདེན་པར་གུབ་པས་སྟོང་
པར་འདོད་པའི་ལྟ་བ་གོ་བའི་ལམ་སྟེགས་དང་། རང་གྱུད་པའི་ལྟ་བའི་འདོད་

ཚུལ་ལེགས་པར་གོ་བ་དེ་ཐལ་འབྲུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་
ལས་སྟེགས་སུ་འབྲུར་བ་ཡིན་ལ།

མདོར་བསྟུན། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་མའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་
མ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་བཀག་ནས་གོང་མ་གོང་མའི་
ལྷགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྣམས་ལ་འགོད་པར་བྱེད་ཅིང་། འོག་མ་འོག་མའི་ལྟ་
བ་གོ་བ་དེ་གོང་མ་གོང་མའི་ལྟ་བ་གོ་བའི་ཐབས་དམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེས་ན་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་འོ་སྟོལ་གྱི་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བཞེད་པ་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐའ་
སོ་སོའི་ལྷགས་འཆར་བ་ན་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་དེ་དང་དེར་གཏོགས་སོ་ཞེས་དམ་འཆར་བར་བྱེད་དོ།

དེས་ན་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐབས་གནས་ཡང་
དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་གང་ཟག་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བཞིའོ། སྤྱིར་བསྟན་པ་བཤད་ཟིན་དོ། ॥

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་ལྷགས་
བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

སྤྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་
ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་གང་ཟག་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་

མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་ཏེ། རང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུད་གཉིས་སུ་ངེས། བྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཆའ་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་
 ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལོ།

དང་པོ་(བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའི་འདོད་
 རྒྱུ་པ་ལོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རིག་ཐ་སྲད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
 རིགས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་སུ་
 ངེས། མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་དང་བྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཅ་བའི་སྡེ་བཞི། དེ་དག་
 ལས་བྱེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནམས་སུ་ཡོད་ལ། ཅ་བའི་སྡེ་བཞི་ནི། མཁན་པོ་དགྲ་
 བཙོམ་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་དུ་འཕྲེབས་
 བས་པ་ལ་ཆེན་སྡེ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། མཁན་པོ་དགྲ་བཙོམ་པ་སྤྱོད་པ་གཙན་
 ཟེན་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་པོ་
 སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་སྡེ་གཞི་
 ལྟར་བསྐྱས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ཁྲིམ་ཡོད་དུ་སྤྱོད་པས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
 སྤྱོད་པ་དང་། མཁན་པོ་དགྲ་བཙོམ་པ་ཀུ་རུ་ཡ་ན་དེ་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་
 འཛིན་པའི་མཚན་དུ་གསུངས་པས་དེ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་
 ཞེས་གྲགས་པ་དང་། མཁན་པོ་དགྲ་བཙོམ་པ་ཉེ་བར་འཁོར་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་

སྤྱི་བོ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་དོན་གྱིས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་དེ་དག་ནི་ཅ་
བའི་སྤྱི་བོ་འོ།

དེ་རྣམས་ལས་གྲུས་བ་ལ་སྤྱི་བོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བོ་བ་ལས་
གྲུས་བ་ལྔ། སྤྱི་བོ་བ་ལས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་བོ་བ་ལས་གྲུས་བ་བདུན། གནས་བཞུགས་
ལས་གྲུས་བ་གསུམ། མང་བཀྱར་བ་ལས་གྲུས་བ་གསུམ་རྣམས་སྤྱི་བོ་བའི་
གྲུས་རོ། དེ་སྤྱི་བོ་ཡང་དུ་ལ་བ་ལྔས།

མར་རྒྱུ་འི་དང་གངས་འི་གནས།

འཛིག་རྟེན་འདས་པར་སྤྱི་བོ་དང་།

བདག་པོ་ལས་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི།

སྤྱི་བོ་དག་འདུན་སྤྱི་བོ་བ།

གཞི་ཀུན་ཡོད་དང་འོད་སྤྱི་བོ།

ས་སྤྱི་བོ་དང་ཆོས་སྤྱི་བོ།

མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤྱི་བོ་མར་བཅས།

སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི།

གཞི་ཀུན་ཡོད་པར་སྤྱི་བོ་ཡིན།

སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་གནས་འཛིག་མེད་གནས།

གཞི་ཀུན་ཡོད་པར་གནས་བཞུགས་པ།

སར་སྤྱི་བོ་འི་དང་སྤྱི་བོ་བ།

སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི།

མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤྱི་བོ་ཡིན།

ཡུལ་དོན་སློབ་དཔོན་གྱི་བྲག་གིས།

ཐ་དད་སྡེ་བ་བཙུང་དོ།

ཞེས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སློབ་དཔོན་དང་། གནས་པའི་ཡུལ་དང་།
གྲུབ་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་དོན་གྱི་བྲག་གིས་དབྱེ་བ་བཙུང་དུ་ཡོད་པར་
གསུངས་པས། སྡེ་བ་བཙུང་གྱི་གྲེས་ཚུལ་ལ་བཤད་པ་མི་མཐུན་པ་མང་
པར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ། གཞི་ལས་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས།
གཞིའི་ཆོས་ལ་རྒྱས་པར་སྡེ་ན་བྱང་པོ་ལ། ཁམས་བཙུང་། སྡེ་མཆེད་བཙུ་
གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། བྱང་པོ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
མ་གཏོགས་སྤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་འདུས་ཀྱང་། སྤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཁམས་
བཙུང་དུ་འདུས་ཤིང་སྡེ་མཆེད་བཙུ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། འདི་ཙམ་
ཞིག་ནི་བྲག་སྡེ་བ་ནས་བབྱང་སྡེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་
གྲིས་བཞེས་སོ།

དེ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསྐྱས་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དེ་
ཡང་བྲེ་བྲག་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་བཙུང་པའམ་སློབ་གཞིགས་པ་གང་རུང་གི་སློ་
ནས་རང་འཛིན་གྱི་སློ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་
བཞེད་ལ། དེའི་བསམ་དོན་ཡང་ཇ་བྱམ་ལྟ་བུ་མ་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་
ལ་དམིགས་ནས་བྱམ་པའི་སྐྱམ་པའི་སློ་སྡེ་ཡང་། དེ་མོ་བ་ལྟ་བུས་བཤིག་པ་ན་
བྱམ་པའི་སྐྱམ་པའི་སློ་མི་སྡེ་བ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཡང་ཇ་
བྱམ་དེ་ཉིད་དོ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ནི། བཅོམ་གཞིགས་གང་དྲུང་གི་སྒྲོ་ནས་རང་འཛིན་གྱི་
སྒྲོ་འདོར་དུ་མི་དྲུང་བའི་ཚོས་ཤིག་ལ་འདོད་ལ། མཚན་གཞིནི་དུལ་ཕྱན་ཆ་མེད་
དང་། ཤེས་པ་སྒྲིད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་དོན་
གཅིག་པར་འདོད། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྫས་ཡོད་དོན་གཅིག་པར་འདོད་དོ།

གཞན་ཡང་ནས་མཁའ་ཏྲག་དངོས་ཡིན་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
འབྲས་དང་། མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཁས་ལེན་ཞིང་། དུས་གསུམ་
རྫས་གྲུབ་དང་དངོས་པོར་འདོད་ལ། དུས་གསུམ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུབས་བྱེ་
བྲག་སྒྲུབ་ཞེས་བྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུབ་རྣམས་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་བར་ལས་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་པའི་རྟེན་དུ་ལས་ཀྱི་རྒྱན་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་མ་གཏོགས་བའི་བྱེ་
བྲག་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་རྟེན་དུ་ཐོབ་བ་དང་། རྒྱུད་མི་ཟ་བ་
སོགས་ཁས་ལེན་ཞིང་དེ་རྣམས་རྫས་ཡོད་དུ་ཡང་འདོད་ལ། ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་
མངོན་སྲུང་དང་རྫས་དཔག་གཉིས་ལས་མངོན་སྲུང་ལ། དབང་མངོན་ཡིད་
མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་རྣམས་མ་གཏོགས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་།
རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བ་ཡང་ཆོད་མར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི།
བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་མི་ཏྲག་པ་སོགས་བརྩེ་དུག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་
ལས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འང་ཚོགས་སྦྱར་གཉིས། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས། མི་སྒྲོབ་
ལས་དང་བཅས་པས་ལས་ལྟའི་རྣམ་གཞག་ཅུམ་ཞིག་བྱེད་གྱི། ས་བརྩེ་ལ་

སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་སྤང་བུ་ལ་ཉན་
མོངས་ཅན་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས། ཉན་
མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་སྤངས་པ་ལས་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་
དང་། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སྤངས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒྲོམ་ལམ་དང་།
མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་པར་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་བསྒྲོམས་པས་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཅམ་སྤངས་ནི། དམན་
པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་
པ་ལ་ཡང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཁས་ལེན་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་སྤངས་
རྟོགས་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་ནོ། མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒྲུལ་པ་བྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འདོད།

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཏུ་མེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ལྟེ། སྟོད་ལ་བདུད་བདུལ་པ་མན་ཆད་ཐར་བ་ཆ་
མཐུན་ཅམ་ལ་གནས་པའི་སོ་སོ་སྒྲེབ་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་དང་། དེ་མཚན་
ཐོག་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི། མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་
བཅོ་ལྔ་རྣམས་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་ནས། ཐོ་རངས་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩི་
བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་དུངས་སུང་སྒྲེ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱིན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་

བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱགས་རྒྱད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ལོ་གསུགས་ལྷང་དེ་ཉིད་སྤྱག་བཟུལ་བ་དེན་བ་ཡིན་
 བས་སངས་རྒྱལ་སུ་མི་འདོད་ལ། ལྷ་ངན་ལས་མ་འདས་པན་ཆད་ལྷག་བཅས་
 དབྲ་བཅོམ་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྷགས་
 བ་ཡིན་པས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤེས་རིག་གི་འཕྲུག་བ་རྒྱན་ཆད་ནས་ཞིང་ཁམས་
 གཞན་དྲ་སྤྱི་རྣམ་འོལ་སོགས་སྟོན་བ་ཁས་མི་ལེན་ནོ།

མུང་འདས་ལ་ཡང་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གཉིས་ལས་ལོགས་ཕུ་གུར་
 བའི་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་སྤྱི་
 ལ་ལོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་ལ། སྤྱིས་ཕུ་ཆུང་བཞི། གང་ཟག་ལ་བརྒྱད་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅམ་ཞིག་འདི་བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་སྤང་ངོ་། དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་རྣམས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དུ་མི་འདོད་ཅིང་།
 གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཆུད་ཀྱི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དེ་རྣམས་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཆོས་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དུ་འདོད་དོ། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་
 བཟོད་ཟེན་དོ། །

གཉིས་པ་མདོ་རྩེ་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ནིང་། དཔྱེ་བ།
གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། སྤྱི་དོན་དང་རང་རིག་གཉིས་ཀ་པ་དེན་ཞེན་གྱིས་
ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་པའི་གང་ཟག་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་བྱེ་
མདོ་གཉིས་སུ་ངེས། རྟེན་གྲུབ་སྣ་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལྷང་གི་མེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། རིགས་པའི་
མེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས།

དང་པོ་(ལྷང་གི་མེས་འབྲང་མདོ་སྡེ་པ་)ནི། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་མེས་སུ་འབྲང་
པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
སྤྱི་འཛིན་བྱས། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐུ་དགའ་བྱས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
དབྱིག་བཤེས་གྱིས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཕྲུག་ཀྱང་ཉི་བྱས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་
སྦྱིད་གྱིས། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲུངས་གསུས་པོ་ཆེས། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་
པོས་བྱས། ཞེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་རྣམས་མདོན་པ་སྡེ་
བདུན་པོ་འདི་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། དགྲ་བཅོམ་པ་
དེ་དག་གིས་བསྟུས་པར་འདོད་ལ། ལྷང་གི་མེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་
མདོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་ཉིད་ལས་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་ཡིན་ཡང་། དགྲ་བཅོམ་
པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པར་འདོད་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། དེའི་གནད་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་།
མདོན་པ་མཛོད་དུ། སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་ལ་མ་རངས་
པའི་ཆོག་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ།

རིགས་པའི་མེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་སོགས་ནས་
བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་སོགས་
ལ་མ་བརྟེན་པར་གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་
སྦྱ་བས་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་དཔེའི་སྟོ་ནས་སྟོན་པས་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་
ཀྱང་གྲགས་སོ།

གསུམ་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས།
 གཞིའི་ཆོས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 གང་གིས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་སྤྱོད་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་རང་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པའི་
 བྱིར་རོ། དེས་ན་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་སྦྱི་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱི་
 མཚན་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་བྱུང་བ་
 མཉམ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་།
 རང་མཚན་དང་དངོས་པོ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་བྱུང་བ་མཉམ་དུ་
 འདོད་ལ། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་སོགས་སུ་སྦྱོར་རྟོག་གི་འདུག་ཚུལ་གྱིས་པར་
 གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས། དོན་
 རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱང་ལུགས་དེ་ནི་དོན་གསུམ་པའི་བྱིར་ཡིན་ཏེ། དམ་
 པའི་དོན་ལ་འདུག་བྱའི་བྱིར་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེའི་གནད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལས་བསྐྱང་བའི་ཆད་མ་གཞན་མེད་པར་འདོད་
 ལ། དེ་ལ་དཔང་མངོན་ཡིད་མངོན་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
 རྟེན་བཞི་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། བཞི་ཀའང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པར་འདོད་དོ།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཕྱན་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་
 སོགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་བ་བཞིན་དུས་གསུམ་རྩེས་
 བྱུང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་དྲག་དངོས་ཡིན་པ་སོགས་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལའང་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་
བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བརྟུག་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་བདུས་
དང་། རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ནས་སྟོན་པའི་མིང་གིས་བདག་པ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
རྒྱུ་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། འགྲོ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་པན་པར་བཞེད་པའི་བསམ་པ་
ལུན་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་དུ་སྒྲིལ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
རྒྱུང་པ་ཐབས་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་སོགས་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
བཟོད་ཚུལ་དང་། དམན་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་ལམ་ལྗང་འི་རྣམ་གཞག་ཅུ་
བྱེད་ཀྱི་ས་བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་ལ། ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་
ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅུ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་
ཤེས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། དེ་ལྟར་བསམ་སྟོར་ལུན་ཆོགས་
གཉིས་ཡུན་རིང་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་དྲུངས་
སྤང་སྟེ། སྤངས་པ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་དང་། རྟོགས་པ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་
གྱི་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་བདེ་གསེགས་གཉིས་ལས། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོབ་
པས་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་ཏེ། མིན་
གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ནི་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མཛོད་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བརྟུག་རྒྱུང་པ་ཅུ་པ་བསྟོམས་པས་

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཙམ་སྤངས་ཏེ་དབྱ་བཙམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་
 ཏེ་བྱེད་བ་ནི་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་ཏེ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ།། མདོ་སྡེ་པའི་
 ལུགས་བཟོད་ཟིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་བཟད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
 དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི། བྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་འཛིག་བྱེད་ཏེ་
 རིགས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱ་མ་པ་གཉིས་ནི་ཐ་སྣད་
 དུའང་བྱི་དོན་ཁས་ལེན། རང་རྒྱུད་པ་གཞན་ནམས་དང་། ཐལ་འབྱུར་པ་
 གཉིས་བྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ལ་
 སེམས་ཙམ་པ་དང་དབྱ་མ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(སེམས་ཙམ་པ)ལ་མཚན་
 ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི། བྱི་དོན་མེད་པའི་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ། རྣམ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྣམ་བདེན་རྒྱན་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། རྒྱར་མཐོང་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གཞུགས་རགས་པར་སྤང་བ་
 ནི་རྣམ་བདེན་རྒྱན་གཉིས་ཚད་པའི་གཞི་དང་། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་
 གྲུབ་མ་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་རྒྱན་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

རྣམ་བཤེན་པ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུ་བ་པར་འདོད། རྣམ་རྒྱན་པ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་
དེ་སྤང་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་། སེམས་ཙམ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷང་གི་རྒྱུ་ལྷང་དང་། རིགས་པའི་
རྒྱུ་ལྷང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་
དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཤྲོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྐུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། ། འདི་ཐམས་
ཅད་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཙམ་དུ་སྦྱ་བས་སེམས་ཙམ་པ་དང་། རྣམ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྣལ་
འབྱོར་པས་གཞིའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཏན་ལ་འབེབས་པས་
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

གསུམ་པ་(གུ་མ་མཐའ་འདོད་ཚུལ་)ལ། གཞི། ལམ། འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས།
གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་གཉིས།

དང་པོ་(ཡུལ་)ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས། གཞན་དབང་།
ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འདོད་ཅིང་། ཀྱན་བཏགས་བཤེན་པར་མེད་པ་
དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བཤེན་གྲུབ་དུ་བཞེད་ལ། ཀྱན་རྫོབ་བཤེན་པས་
བསྐྱས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་སུ་འདུས་
ཤིང་། དོན་དམ་བཤེན་པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་དོན་གཅིག་དུ་འདོད་ལ། ཚོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱན་
བཏགས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་མ་བསྐྱིབས་ལྷང་མ་བསྐྱན་དུ་གྱུར་པའི་

གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་བརྟན་པས་རབ་དུ་སྤྱོད་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་
ཡང་དགྲ་བཙའ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན།
དགེ་ཅུ་ཆད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་དགེ་བ་མིན། ཁམས་གོང་མ་པའི་རྒྱུད་
ལའང་ཡོད་པས་མི་དགེ་བའང་མ་ཡིན་ནོ།

ཉོན་ཡིད་ནི་དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ངར་སེམས་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། འདུག་
ཤེས་དུག་ནི་སྤྱོད་དང་འཛོག་ཚུལ་མཐུན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་འདི་དག་གི་ལུགས་ལ་
ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱེད་མངོན་སུམ་གཉིས་
མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འབྲུལ་བར་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་མངོན་སུམ་ལ་
རྟོག་བྲལ་གྱིས་བྲལ་བ་ནི་ཁས་ལེན་ནོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
ནི་བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་མི་རྟག་མོགས་བརྩེད་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་
བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྲ་བཙའ་པའི་གོ་འཕང་དང་། དེ་འབྲེལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཚོགས་དང་མ་འབྲེལ་བར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་བ་ཙམ་ཉམས་སུ་བླངས་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཙམ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱོམ་
བྱའི་བདག་མེད་དང་། སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་ལ་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་
ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་
བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་རང་རྒྱལ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱི་རྣམ་གཞག་བྱར་མེད་དེ།
གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྱུར་རང་རྒྱལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་འདིར་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་ཀྱི་གོམས་པ་བསྐྱང་མི་བསྐྱང་དང་། འབྲས་བྱ་མཆོག་དམན་གྱི་སྒོ་ནས་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། དེའི་དམིགས་པ་ནི་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་བྱལ་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་།
གཟུང་འཛིན་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཀུན་བདགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱལ་བས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་
དམིགས་ནས་བསྐལ་པ་བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་
འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་སྤངས། ལམ་ལྔ་ས་བརྩ་རིམ་གྱིས་བཟོད་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་རྒྱ་འཛིན་པའི་ཉོན་ལྷིབ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་རྒྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་ལྷིབ་
ཟད་པར་སྤངས་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་ག་ལ་ལམ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་ཅམ་འདོད་ཅིང་།
རིགས་པའི་རྒྱས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་བྱལ་བར་འདོད་པ་ཤ་སྟག་གོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཤས་ཆེར་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་
སྐབས་སུ་བཞེད་ཟིན་ལ། སྤང་འདས་ལ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས། ལྷག་མེད་
སྤང་འདས། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ཏེ་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུལ་སྐུ་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐུ་ལའང་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཉོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་དང་།
ལྷན་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་
ཁས་ལེན་ནོ།

རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་དྲང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། མེས་ཙམ་པའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། བདེན་གྲུབ་གྱི་ཆོས་དུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ། དབྱེ་མ་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐམ་འགྱུར་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་(རང་རྒྱུད་པ་)ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའ་འདོད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྦྱོང་པའི་
དབྱེ་མ་པ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་རང་རྒྱུད་པ་གང་ཞིག་རང་རིག་
ཁས་ལེན་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་དེ། དང་པོའི་(རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་པའི་)མཚན་
ཉིད། དེ་(ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་རང་རྒྱུད་པ་)གང་ཞིག་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པས་རབ་
དུ་བྱེ་བ་དེ། གཉིས་པའི་(མདོ་སྡེ་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་པའི་)མཚན་ཉིད།

མཚན་གཞི་ནི། ཞི་འཛོལ་ལྷུང་དང་བཅས་པ་དང་པོའི་(རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པའི་དབྱེ་མ་པའི་)མཚན་གཞི་དང་། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་རྒྱུ་ལྷུང་དང་བཅས་པ་
ཐུ་མའི་(མདོ་སྡེ་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་པའི་)མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དབྱེ་བའི་ཐ་སྙད་གཉིས་
པ་འདི་རྗེ་ཡབ་སྤྱུས་གྱིས་ཚད་མ་མི་བཞེད་ཀྱང་། བདག་གིས་ད་ལེན་སྤྱོད་པས་
པ་དང་སྒོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཞི་འཚོ་རྒྱུ་འབྲུང་དང་བཅས་པའི་
ལྷགས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་རྒྱུ་འབྲུང་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་སོ།

དང་པོ་(ཞི་འཚོ་རྒྱུ་འབྲུང་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་)ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་(གཞི་)ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོགས་བདེན་པ་
གཉིས་ལས། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་རང་ཉིད་
གཉིས་སྒྲུབ་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དང་པོའི་(དོན་དམ་བདེན་པའི་
)མཚན་ཉིད་དང་། དེས་རང་ཉིད་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ། གཉིས་པའི་(ཀུན་རྫོགས་བདེན་པའི་)མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་བདེན་
སྒྲུབ་ལྷན་བྱ་དང་པོའི་(དོན་དམ་བདེན་པའི་)མཚན་གཞི་དང་། བྱམ་པ་ལྷན་བྱ་གཉིས་
པའི་(ཀུན་རྫོགས་བདེན་པའི་)མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་སྒྲོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། བསྐྱེད་སྒྲོང་
ཉིད་བཞིར་ཡོད་ཅིང་། ཀུན་རྫོགས་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོགས་དང་།
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལྷ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྲིག་
སྤྲི་རྒྱ་ལྷ་བྱའོ། འདི་ཅུམ་ཞིག་ནི་ལེགས་ལྷན་རྒྱུ་འབྲུང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།

ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་ལ་དབང་མངོན་ཡིད་
མངོན་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བཞིར་ཡོད་ལ། སྤྲི་རྒྱ་
གྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྲོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། སྒྲོན་པོ་ལྷ་བྱ་རྒྱས་
གཞན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། བདེན་གྲུབ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པ་རང་རྒྱལ་
 གྱི་ལམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྤྲོད་དུ་རྟོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གི་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ་ལ་ཆོགས་ལམ་
 སོགས་ལྟ་ལྟར་བྱེ་བས་ལམ་ལྟ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ལོ།

ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཉན་སྤྱོད་དང་། ཐེས་སྤྱོད་གཉིས་ལས། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ལ་ཉན་སྤྱོད་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཐེས་
 སྤྱོད་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། ཐེས་སྤྱོད་ལ་ཡང་གཟུང་བ་བྱེ་རོལ་དུ་འཛིན་
 པ་ལྟ་བུ་ཐེས་སྤྱོད་རྟགས་པ་དང་། བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་
 པ་ལྟ་བུ་ཐེས་སྤྱོད་ལྟ་མོ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། རང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཅི་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ལ་ཅི་ལ། བྱང་འདས་ལ་ལྷག་བཅས་
 ལྷག་མེད་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞིར་
 བྲངས་ངེས་པར་འདོད་ལ། འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱང་སྐུའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ཅོད་
 ཀྱི་བྲངས་ངེས་ལ་མི་ཅོད་དོ།

གཉིས་པ་ལེགས་ལྷན་རྒྱུ་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་ལས། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། བྱི་
 དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ཅམ་མོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
 མེད་པར་བཞེད་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་

ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་དང་འདྲའོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་
གཉིས་སྤང་བུའི་སྤྱིབ་པ་དང་། རྟོགས་བུའི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་བས་
ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་དོ།

ལུགས་གཉིས་པོ་འདི་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་རང་གི་འདོད་པ་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་གྱུད་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་བས་རང་གྱུད་པ་ཞེས་བྱའོ། རང་གྱུད་པའི་རྣམ་གཞག་བཟོད་ཟིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འབྱར་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་སོ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྣད་དུའང་ཞལ་
གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བ་དེ། ཐལ་འབྱར་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། མཚན་གཞི་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྲུང་སྤུངས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ།
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྤོན་ལ་ཐལ་འབྱར་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་
སྤྱི་དཔོན་ཡིན་ལ། སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་སྤྱི་མའི་དབྱ་མ་པ་ཞེས་ཀྱང་
བདགས་སོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས།
གཞི་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རིགས་ཤེས་ཚད་མ་གང་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་
པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྣད་པའི་
ཚད་མ་གང་ལ་ཐ་སྣད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་(དོན་དམ་བདེན་པ་)ལ་རྒྱས་པར་བྲེ་ན། ལྷོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འབྲིང་དུ་
 ལྷོང་ཉིད་བཞི། བིན་དུ་བསྐྱས་ན་བདག་མེད་གཉིས་རྣམས་སོ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ། གཤམ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་
 མི་བྱེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ལ་སྒྲོས་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་
 ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་
 དབང་པོ་དྲུག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ།
 འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་
 ཅན་དང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གཤམ་འགྱུར་བ་རང་
 ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་པ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཐུག་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཤམ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རྒྱུད་བ་དང་
 སེམས་ཅམ་པ་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་མང་དུ་ཡོད་དེ། རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱེད་པར། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་
 ཞིང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་བྱེད་པར། བདེན་འཛིན་ཉོན་ལྷོ་བ་དུ་འདོད་ཅིང་
 བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཕྱ་རགས་མི་འབྲེད་པའི་བྱེད་པར། འཛོག་བདེན་དོན་
 དམ་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པས་བྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱེད་པར། སོ་སྤྱེད་ཤེས་པ་གསལ་ཅད་འབྲུལ་
 ཤེས་སུ་འདོད་ཅིང་བཅད་ཤེས་ཆད་མར་འདོད་པའི་བྱེད་པར། ཡིད་མཛོན་དང་
 རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་འདོད་ཅིང་ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སོ་
 སྤྱེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པར། དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་རགས་པའི་མི་
 རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྦྱོར་ལས་
 ཅམ་དུ་འང་བབྱོད་པར་མི་རྣམས་པར་འདོད་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་གང་ཟག་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྤང་སོགས་ཆོས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ཟེག་པ་གསུམ་
 གའི་ལམ་གྱིས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཆོགས་ལམ་སོགས་ལམ་
 ལྟ་དང་། ཟེག་ཆེན་ལ་ས་བརྩའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ས་བརྩའི་སོགས་ལ་
 བཞིན་ནས་བྱེད་ཅིང་། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ཆོས་
 དང་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་
 ཡིན་ལ། ཟེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སྤྱིབ་སྤོང་པའི་འགོ་མི་ཙོམ་ལ།
 ཤེས་སྤྱིབ་སྤོང་བའི་འགོ་ས་བརྩའི་པ་ནས་ཙོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དམན་ལམ་སྤོན་
 ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ལམ་སྤྱིབ་ཀྱིས་ས་བརྩའི་པ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་
 པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ལ། རང་རྩུང་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིབ་པ་
 གཉིས་ཏུས་མཉམ་ཏུ་སྤོང་བར་འདོད་དོ།

ཐལ་འགྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་སྤོང་བ་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་དོན་ཏུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཏུ་ལ་ཅམ་
 ཡང་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་
 ལ། གཞན་དོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བསྟོན་མེད་ཏུ་འཛིག་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།
 འོ་ན། སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་སྟེ་
 ན། འདི་ནི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྤོང་ཉིད་པ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནི་

ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་དང་། དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བས་སྤྱང་ཉིད་དོན་སྤྱི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་པོ་དཔེའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་འདྲའི་བདེ་
སྤྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་འདེབས་པས་ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་
པོ་ཞེས་བྱའོ།

ལྷ་བའི་ཡུལ་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་
བཞེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཇེ་བཅུན་མིད་ལས། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི།
བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། ཅེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་
དུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། བྱེད་སློ་དམན་ནམས་ཀྱི་བསམ་ངོ་དང་། བསྐྱར་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས། ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།
ཞེས་ཐ་སྐད་ཆད་གྲུབ་དུ་འཛིག་པའི་ཚུལ་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།

དང་སང་གི་ཕྱག་ཀྱི་བ་དག་ནི་ཐལ་རང་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཁོ་
བོས་མ་ཤེས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་ཞུགས་གནས་
བརྒྱད། ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞལ་གྱིས་མི་
བཞེས་པར། འགལ་ཇོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སློ་ནས་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་སྤྱོགས་ཙམ་བཟོད་ཟེན་ནོ།

ཞེས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱེད་པ་ལ་སྒོ་བོས་གྱི་
 སྒོ་བས་པ་དག་པ་ཅན་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དབལ་བཟང་པོས་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་
 བསྐྱ་སྐྱ་མ་ཤ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་དབང་པོ་སྤང་བཅན་སྒྲམ་པོ་དང་། འགྲོ་བའི་
 མགོན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པའི་གནས་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེར་བར་ཉེ་བར་སྦྱར་བའོ། ། འདིས་ཀྱང་བསྐྱན་པ་
 དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

• • •

༡༡། ༄ེ་བཙུན་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅེས་བྱ་བ་བཞགས་སོ།

ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག

༩ བཅོམ་ལྷན་འདས་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
དབྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱིན་དངོས་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་
གཉིས།

དང་པོ་(ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་)ལ། རར་ལམ་གྱི་མཚན་ནིད། དབྱེ་བ།
ལམ་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ས་དག་གང་ལ་སྒྲེ་ཞིང་གང་དུ་གནས་དབྱེད་པ། ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དུས་ཇི་ཙམ་ཐོགས་བཤད་པ། རར་ལ་གང་ཐེག་གི་དབྱེ་བ་
བཤད་པ་དང་ལྟོ།

དང་པོ་རར་ལམ་གྱི་མཚན་ནིད། བྱང་ཆུབ་དུ་བཟོད་པའི་གོ་སྐབས་ཕྱི་
བཟུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྱུང་མཉམ་པ། རར་བར་བཟོད་པའི་
གོ་སྐབས་ཕྱི་བཟུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས། བྱང་འདས་སུ་བཟོད་པའི་གོ་
སྐབས་ཕྱི་བཟོལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས། ཕྱི་བཟུལ་དུ་གྱུར་པ་སོགས་འག་
མ་ཀུན་ལ་འང་འགྲེ།

དབྱེ་ན། ཐེག་པའི་སྒོ་ནས། བྱངས་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས།
བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་
དམན་གྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས།

དང་པོ་(ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། ཐེག་
 དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་བསྐུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས།
 དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་འདས་སོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས། དང་པོ་
 (ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་
 བསྐུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་འདས་སོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོམ་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྦྱོབ་ལམ་
 དང་ལྟེན།

དང་པོ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་)ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 (མཚན་ཉིད་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ་ནི།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལས་དང་པོ་བའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 དད་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྦྱར་ལམ་མ་སྦྱེས་གོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྩམས་སོ། དེལ་དབྱེ་ན། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་རྩུང་དུ་། འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ།

གཉིས་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
 པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་ལམ་རྫོགས་ཏེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་
གོང་གི་བསྐྱེས་སུ་ངང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་དང་ཏེས་སུ་མཐུན་པ། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དྲི། ཅེ་
མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཚན་དང་བཞིའོ།

གསུམ་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་དང་པོ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་
དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།
གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་
གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་རྫོགས་ཏེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མ་སྐྱེས་
གོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།

དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས།
ཏེས་བཟོད། ཏེས་ཤེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད།
ཆོས་ཤེས། ཏེས་བཟོད། ཏེས་ཤེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་འགོག་པ་ལ་
ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས། ཏེས་བཟོད། ཏེས་ཤེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་
ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས། ཏེས་བཟོད། ཏེས་ཤེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་
བརྩ་དུག་གོ།

བཞི་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་ཁྲབ་
 མཉམ་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་
 བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ། གང་ཟག་ཉག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྒྲོང་བ་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་
 གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ།
 གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྒྲོང་བ་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྒྲོབ་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྟོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་
 སྒྲོབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།

གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་ཙ་བའི་དབྱེ་བ། རྩུང་དུ་
 འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ། རྩུང་དུ་འབྲིང་། རྩུང་དུ་འབྲིང་།
 རྩུང་དུ་འབྲིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་འབྲིང་གི་རྩུང་དུ། འབྲིང་གི་
 འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྩུང་དུ། ཆེན་
 པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྐྱེ་དགའོ།

དེ་ཡང་རྒྱས་པར་སྒྲེ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོབ་སྤང་ཙ་བའི་དབྱེ་
 བ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། རྩུང་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
 པོ་སོགས་དགའི་གཉེན་པོར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་ཙ་བའི་དབྱེ་བ་རྩུང་དུ།
 འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་རྩུང་དུ་འབྲིང་། སོགས་དགའ།
 དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས། གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས།
 གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས། བཞི་པའི་སས་བསྐྱུས། རྣམ་མཁམ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་

མཆེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས། ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས། སྤྱི་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་
དགའི་གཉེན་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ། དགུ་
དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ནི་ཉན་ཐོས་
རིམ་གྱིས་པས་ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཉན་ཐོས་ཅིག་ཅར་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཆེན་པོ་འབྲིང་
རྒྱུ་འབྲིང་དགུ་རྒྱུ་རིམ་རིམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་འདྲོད་པའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། ཁམས་གསུམ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་གི་གཉེན་པོ་དང་བ་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་བ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོམ་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུ་གས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཉན་མོངས་ཐད་བར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཉན་ཐོས་
དགུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཛོད་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་གས་རྒྱུ་
བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་རྒྱུ་ཙན་ཙན་གྱི་མཛོད་རྟོགས་
དང་། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་མཛོད་རྟོགས་གཉིས།

དེ་ལ་དང་པོ་(ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་རྒྱུ་ཙན་ཙན་གྱི་མཛོད་རྟོགས་)ནི། ཉན་ཐོས་དགུ་

བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཟེར་ལ།

གཉིས་པ་(ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རྒྱུ་མེད་གྱི་མངོན་རྟོགས་)ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཟེར་རྟོ།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། ཉན་མངས་
པ་དང་། ལྷོམས་འཕྲུག་གི་སྤྱིབ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཤེས་རབ་
རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉན་མངས་པ་ལས་གྲོལ་ཡང་ལྷོམས་
འཕྲུག་གི་སྤྱིབ་བ་ལས་མ་གྲོལ་ལོ། དེ་གཉིས་ཀས་ཉན་མངས་ཟད་པར་སྤངས་
རྒྱུ་། ཉན་མངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤང་མི་རུས་ཏེ། ཉན་མངས་པའི་
བག་ཆགས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་སྤང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འབྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་བ་བརྒྱ་ཙ་
བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་རྒྱན་དང་ལྷན་
མི་ལྷན་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་དང་། འགོག་པའི་ལྷོམས་
འཕྲུག་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། རྩ་འབྲེལ་སོགས་དང་ལྷན་མི་ལྷན་ལ་བྱལོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཐྱིབ་ཤུལ་
དུ་གྲུར་པའི་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་པ། རང་
རྒྱལ་གྱི་སྤང་འདས། ཐེག་བ་འབྲིང་གི་མངོན་རྟོགས། འཛིན་བ་ཆོས་གྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་མངོན་རྟོགས།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་
ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་དང་ལྟོ།

དང་པོ་(རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་)ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མངོན་ཏྟགས། དེ་དང་བྲལ་བ་མཉམ་པ་ནི།
དེའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན། དེའི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་དང་། དེའི་དད་བའི་ས། དེའི་
ཐེག་པའི་ས་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ། དེའི་སྦྱོར་ལམ་མ་སྦྱེས་གོང་གི་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ། གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་དུ་
འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ་མོ།

གཉིས་པ་(རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་དོན་མངོན་ཏྟགས། དེ་དང་བྲལ་བ་མཉམ་
པ། དེའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན། དེའི་ངེས་འབྲེད་ཡན་ལག་ རང་རྒྱལ་གྱི་
ཚོགས་ལམ་རྫོགས་ཆེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྦྱེས་གོང་གི་
བསྒྲོམས་བྱུང་གི་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གང་ཞིག་ དེའི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་
དང་ཆེས་སུ་མཐུན་པ། གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད། ཅེ་
མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་དང་བཞིའོ།

གཉིས་པ་(རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས། དེ་དང་བྲལ་བ་མཉམ་
པ། དེའི་འཕགས་ལམ་དང་པོ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་
དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།
སྦྱི་དོན་བདེན་མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

དངོས་སུ་ཟིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཇོགས་ཇེས་སུ་
བྱུང་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་
ནས་ལམ་ཇེས་ཤེས་ཀྱི་བར་བརྩུ་དུག་གོ།

བཞི་པ་(རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ཇེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ།
གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ། ཕྱི་དོན་བདེན་
མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་
སུ་ཟིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཇོགས་ཇེས་སུ་
བྱུང་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སྤྱོད་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཁུང་དུ་འི་ཁུང་དུ་ལ་སོགས་
པ་དག་ལོ།

ལྔ་པ་(རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སྤྱོད་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པའི་
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་རྟོགས་མཐར་ཐུག་
པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཟེད་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཇོགས་ཇེས་སུ་བྱུང་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། སྤྱོད་མ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་ཚོགས་ན་སྤྱོད་

པའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོས་པའི་མངོན་རྟགས་དང་། གཅིག་བྱར་གནས་པའི་བསེ་
རུ་ལྷ་བུའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོས་པའི་མངོན་རྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྩམ་གྲོལ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱང་པའི་ཆ་ལས་རྩམ་གྲོལ་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བགོད་པའི་གོ་སྐབས་ཕྱི་བལྟལ་དུ་
གྱུར་པའི་མངོན་རྟགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་འདས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན་རྟགས། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་གི་མངོན་རྟགས།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ། སྦྱར་ལམ། མཐོང་ལམ།
སྦྱོར་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་དང་ལྟོ།

དང་པོ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མངོན་རྟགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་མངོན་རྟགས། དེའི་ལས་དང་པོ་
བའི་ས། དེའི་དད་པའི་ས། དེའི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ། དེའི་
སྦྱར་ལམ་མ་སྦྱེས་གོང་གི་དེའི་ལམ་མོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱང་དུ་། འབྲིང་། ཆེན་པོ་
གསུམ་མོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟིན་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས། དེའི་ངེས་འབྱེད་ཡན་
ལག་ དེའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དེའི་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ནིང་
དེའི་མཐོང་ལམ་མ་སྦྱོས་གོང་གི་བསྟོམས་བྱུང་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གང་ཞིག་
དེའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ།
བྱད་ཆོས་རྟོག་པ། ཡོངས་འཛིན། རྒྱུང་འབྱེད་གི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོ་
ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཉིད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ།
ཆོས་མཆོག་དང་བཞིའོ།

དང་པོའི་(སྦྱོར་ལམ་ཉིད་ཀྱི་)མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་བསྟོམས་པས་བརྒྱུད་བ་
བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་པོར་སྦྱོས་པ་ཅས་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་འཛིག་རྟོན་
པའི་བསྟོམས་བྱུང་།

གཉིས་པའི་(སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོའི་)མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཉིད་ལ་
ལྷོས་ཏེ་གཞུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ལྷག་པར་བྱུང་བ་ཅས་གྱིས་རབ་དུ་
བྱེ་བའི་འཛིག་རྟོན་པའི་བསྟོམས་བྱུང་གང་ཞིག་ འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་
སྒྲུང་མ་ཐོབ་པ།

གསུམ་པའི་(སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་)མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་

གསལ་སྤང་དང་པོར་སྐྱེ་ས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་བའི་
བསྐྱེམས་བྱུང་།

བཞི་པའི་(སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཛོག་གི་)མཚན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ་བཟོད་
བ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་འཇིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྤང་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་
རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་བའི་བསྐྱེམས་བྱུང་།

དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། མ་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་དོ།
དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་ནི་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྩུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
གསུམ་དུ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ། མཚན་ནི་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་(མཚན་ནི་དེ་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། དེ་དང་ཁྲབ་
མཉམ་པ། འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། ཆོས་ནི་དུ། སྤྱང་ནི་དུ། དེ་བཞིན་
ནི་དུ། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་དང་པོ། ས་དང་པོའི་ཡེ་
ཤེས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་
གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་
བཟོད་ནས། ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བར་བརྟུང་བྱ་གོ། འདིར་ཁ་ཅིག་ས་དང་
པོའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་རྩུང་དུ། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐྱད་

ཅིག་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས་སྒྲོམ་བའི་ལམ་ཡིན་ནི་ཞེས་བ་དང་། ཐུབ་པ་དགོངས་ཆུན་ལས། ཐུག་
བསྐལ་ལ་ཚས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་ཁོ་ན་མཐོང་ལས་དང་། ཚས་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྒྲོམ་བའི་ལམ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་དོ།

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་དུ་རྒྱན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནི་
ཞེས་འཆད་དོ།

བཞི་པ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་དྲིགས། དེ་དང་བྱེ་བ་མཉམ་བ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་དྲིགས། འཛིན་བ་ཚས་ཀྱི་
བདག་མེད། ཚས་ཉིད། སྦྱང་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། ཚས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་
བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒྲོབ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་རྒྲོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ས་སྐྱེས་གོང་གི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱང་དུ་འཛིན་ཆུང་དུ་ནས་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོའི་བར་དུ་གཏོ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱང་དུ་འཛིན་ཆུང་དུ་ས་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྐང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྦྱང་ལ། དེ་ཡང་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་ཟེར་དོ། དེའི་རྒྱང་དུ་འཛིན་གིས་དེའི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་སྦྱང་ལ། དེ་ཡང་ས་
གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར་དོ། དེའི་རྒྱང་དུ་འཛིན་ཆེན་པོས་ནི། དེའི་ཆེན་པོའི་

ཅུང་ཏུ་སྤྱང་ལ། དེ་ཡང་ས་བཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འབྲིང་གི་ཅུང་ཏུ་། འབྲིང་གི་འབྲིང་པོ་
འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་
འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཅུང་ཏུ་རྣམས་སྤྱང་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་
ལ་བ་དུག་པ་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཟེར་ནོ།

དེའི་ཆེན་པོའི་ཅུང་ཏུ་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཅུང་ཏུ་འི་ཆེན་པོ། ཅུང་ཏུ་འི་འབྲིང་།
ཅུང་ཏུ་འི་ཅུང་ཏུ་རྣམས་སྤྱང་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་
བརྒྱ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཟེར་ནོ།

དེས་ན་གཉིན་པོ་ཅུང་རིམ་ནས་སྤྱི་ཞིང་། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་འགག་ལ།
དེ་ཡང་ས་དང་པོ་རྣམས་ས་བདུན་པའི་བར་ལ་མ་དག་ས་བདུན་ཞེས་བྱ་ལ། ས་
བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་དག་པ་ས་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དག་པ་
དང་མ་དག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པས་དག་མ་དག་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་གྲུར་མ་
གྲུར་ལ་བྱའོ། སྒྲོམ་ལམ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོས་རང་
རང་གི་སྤང་བྱ་དེ་དག་དངོས་སུ་སྤྱང་ཞིང་། གཉིས་པས་སྤང་བྱ་ཐག་སྤིང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤྱང་བ་ཡིན་ནོ།

ཐོད་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ས་གཉིས་པའི་ནང་
ཆོན་ཡིན་པར་འདྲ་ཅིང་། ཨ་བླུས་ས་འོག་མའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ས་གོང་མའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་གཉིས་མཐུན་པ་ཡིན་པས། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ས་གནིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་འཆད་ཅིང་། ས་བརྩ་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་དགོངས་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་སོ།།

མདོར་ན། རེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཟག་བཅས་
སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་མོས་བསྒྲུ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་གསུམ། མཉམ་གཞག་
དུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གནིས་གནིས་ཡོད་དོ།།

ལྷ་པ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གནིས། དང་
པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ། དེ་དང་
བྲལ་མཉམ་པ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་
པའི་ལམ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ། ཀུན་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྫོགས་ཇེས་སུ་བྱུང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ།

གནིས་བ་(དབྱེ་བ་)ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རྣམ་གཞག་དབྱུད་བ་གནིས།
དང་པོ་(དབྱེ་བ་དངོས་)ལ། དགག་བཞག་གནིས། དང་པོ་(དགག་པ་)ལ། སྐྱ་
གསུམ་མམ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་བཞིའམ་ལྷ་ར་དབྱེ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡེ་
ཤེས་བཞི་དང་། སྐྱ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་ལ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། མོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ནི་ལོངས་སྐྱ་
ཡིན་ཅིང་། བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱ་ལྷ་སྐྱ་ཡིན་ནོ།།

ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྐྱ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱ། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ། མཉམ་ཉིད་

དང་། སོར་རྟོགས་གནིས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་། བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱུལ་སྤྱར་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་སློབ་ལས་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་ལས། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སར་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་བོ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་
ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
གྱུར་པ་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་དང་། སློ་ལྡེའི་རྣམ་ཤེས་
གནས་གྱུར་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་གནས་གྱུར་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་
ཐོབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དང་། སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་
མུང་འདས་ཞེས་བྱ་ལ། ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་གཞིས་གཟུགས་སྤྱོད་ཡིན་པས། ལྷག་
བཅས་མུང་འདས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། མུང་པོར་
བཅས་པའི་མུང་འདས། གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། མུང་པོ་ཀུན་
དང་བུལ་བའི་མྱེར། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་མུང་པོ་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ།

༥ གནིས་པ་ལ་རང་ལུགས་ནི། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གནིས།
དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་)ནི། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇུག་
བས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

གནིས་པ་(ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་)ནི། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
སྤྱོད་ཆོགས་པ་འདིས་འཇུག་བས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་

མཁམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཚས་དབྱིངས་རྟོགས་པས་རབ་
 ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། ཇི་སྟེང་བ་མཁམ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། ཡུལ་འཇལ་ཚུལ་གྱི་ལྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡེ་ཤེས་བཞིར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཡེ་ཤེས་དེས་ཚས་ཅན་མཐའ་དག་ངེས་སུ་མ་ཆད་པར་
 དམིགས་པའི་ལྟོག་པ་ནས། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདག་གཞན་
 མཉམ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྟོག་པ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚས་ཅན་
 མཐའ་དག་གི་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ལྟོག་པ་ནས།
 སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྲོ་ལྟའི་སྒྲུང་བ་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྐྱར་
 བའི་རྣམ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལྟོག་པ་ནས་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་པར་
 སྒོ་བ་དཔོན་མ་དེ་ཅི་ཉམས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམས་
 རྟུན་གྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེང་བ་དངོས་སུ་འཇལ་མི་འཇལ་
 དབྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་རྣམ་བ་དང་བཅས་པ་འཇལ་ལམ་འོན་ཏེ་
 རྣམ་མེད་འཇལ་དབྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སོ་དེ་ཡེ་
 ཤེས་མིན་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་སོ་(ཇི་ལྟ་བ་མཁམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེང་བ་དངོས་སུ་འཇལ་མི་འཇལ་དབྱེད་པ་)
 ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟུན་གྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྟེང་བ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱན་མཁམ་པའི་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུང་བ་མི་
 འཐད་དེ། འདིར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་ན། རྟོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེང་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མིན་ལ།
 ༡༥ ཇི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མིན་ཏེ།
 གཤམ་ཏེ་འཇལ་ན། ཀྱན་ཇོ་བ་བདེན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་སྟེང་
 དོན་ཡིན་པའི་ཐུར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འབྱུང་།

འོ་ན། རྣམ་མཐུན་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྷན་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེང་པ་གཉིས་
 ཀ་འཇལ་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
 དཔེར་ན། ཁྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་འཇལ་ཡང་། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་འཇལ་ལམ་ལྟར་ཏེ་རྣམ་མེད་འཇལ་
 དབྱེད་པ་)ལ། ཐལ་ཆེ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་མེད་ཇི་ཆེར་དུ་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 ལག་མཐུལ་དུ་སྒྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་གཟུང་པའི་ཐུར།
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམ་པ་
 དང་བཅས་པར་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཐུར། དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལ་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐུར།
 ཁྱོད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། ཡུལ་དངོས་སུ་རིག་པའི་
 ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐུར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ལ་རང་རིག་མེད་པར་འབྱུང་རོ།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་ཡེ་ཤེས་མིན་པར་བརྟན་
 པ་ནི། བལ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་དུ་ལམ་དང་གང་ཟག་འགལ་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལམ་དང་གང་ཟག་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བ་ཡང་ཡིན། ཁ་དྲོག་ཀྱང་ཡིན།
 དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་པས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་
 སུ་མཐོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་ལེས་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་སློབ་
 དཔོན་མེང་གོ་བཟང་པོ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་
 ལ། ལེས་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་རིག་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་མེང་གོ་བཟང་པོ་
 སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། ལེས་པོ་གཞི་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་
 རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འགྲེལ་རྒྱུ་ལས། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོ་དག་
 ཅེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་བདག་

ཉིད་གཅིག་ཡིན་གྱི་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་རྣམ་གཞན་ཡིན་ན་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱུ་གཉིས་པོ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁུན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་
 ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁུན་དང་དུས་མཉམ་གང་ཞིག་རྣམ་མཁུན་དང་རྣམ་གཞན་
 ཡིན་པའི་ཐྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་དང་
 འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཐྱིར།

ཐར་ལམ་ལ། གངས་ངེས་གྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། ཚོགས་ལམ། སྤྱོར་ལམ།
 མཐོང་ལམ། སློམ་ལམ། སྤྱོད་ལམ་དང་ལྟོ།

མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། ཚས་མངོན་རྟོགས། རོན་མངོན་རྟོགས།
 བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། རྣམ་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ། བྱབ་མཉམ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་གོང་གི་
 རྣམས་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱཏོ།

གསུམ་བ་ནི། ཐར་ལམ་ལ་རྟེན་གྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། སོ་སྤྱེའི་ལམ་དང་།
 འཕགས་པའི་ལམ་གཉིས་སོ།

དང་པོ་(སོ་སྤྱེའི་ལམ་)ནི། མཚན་ཉིད། བདག་མེད་རོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ལམ། སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་གཏན་
 རས་མ་སྤངས་པའི་ལམ། འཕགས་ཚས་མ་ཐོབ་པའི་མངོན་རྟོགས། མཐོང་
 ལམ་མ་ཐོབ་པའི་མངོན་རྟོགས།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོགས་ལམ་དང་། སྤྱོར་ལམ་གཉིས་སམ། ཡང་ན། ཉན་
 ཐོས་སོ་སྤྱེའི་ལམ། རང་རྒྱལ་སོ་སྤྱེའི་ལམ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྤྱེའི་ལམ་སོ།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་སྐྱེའི་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཅས་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ། དེ་དང་བྲལ་མཉམ་པ། གང་ཟག་རྟག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་
 བདག་གིས་སྤོང་པ་ཅས་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོགས་
 སོ།། སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་ས་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།

གཉིས་པའི་(རང་རྒྱལ་སྐྱེའི་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཅས་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། སྤྱི་དོན་བདེན་མེད་ཅས་དོན་སྤྱིའི་སོགས་སོ།། ཤེས་སྤྱིབ་
 གཟུང་རྟོག་གི་ས་བོན་གཏན་ནས་ས་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

གསུམ་པའི་(ཐེག་ཆེན་སྐྱེའི་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ལམ།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེའི་མངོན་རྟོགས། ཆོས་ཉིད་དང་སྤོང་ཉིད་
 སོགས་འགྲོ།

གསུམ་པ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལམ། སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་སྤངས་
 པའི་ལམ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། མཐོང་ལམ་ཐོབ་སྟེང་གི་གང་ཟག་
 གི་མངོན་རྟོགས།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ། ལྟོས་ལམ། མི་སྟོབ་ལམ་དང་གསུམ་སོ།།
 ཡང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་འཕགས་ལམ་དང་གསུམ་སོ།།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཙམ་
མངོན་སུམ་དུ་སྟགས། ཉན་མོངས་པའི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་སྤངས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ།

གཉིས་པའི་(རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་སྟགས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ས་བོན་འགའ་
ཞིག་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

གསུམ་པའི་(ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། འཛིན་བ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་སྟགས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཆོས་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་སྟགས་འགྲོའོ། དེ་ཡང་
། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་གང་རུང་ཡིན་ན། འཕགས་ལམ་ཡིན་
བས་བྱུང་ཆོགས་སྟོར་གང་རུང་ཡིན་ན་སྟོའི་ལམ་ཡིན་བས་མ་བྱུང་སྟེ།
ཉན་ཐོས་དགའ་བཙམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཆོགས་ལམ་ཡིན་ཅིང་། སྟོའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། རྩ་བུར་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་དགའ་བཙམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱི་བུར་མ་གྲུབ་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་
སྤར་ཉམས་བ་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགའ་བཙམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་
པའི་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དེ་སྟོའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་།

བཞི་པ་ཐར་ལམ་ལ་བསྐབ་བྱའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། སྒྲོབ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་
ལམ་གཉིས།

དང་པོའི་(སྒྲོབ་ལམ་གྱི་)མཚན་ཉིད། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་མ་
རྒྱལ་ས་པའི་ལམ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚྷགས་ལམ། སྒྲོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་
ལམ་དང་བཞིའོ། ཡང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབ་ལམ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ།

མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་རྒྱལ་
ས་པའི་ལམ། དགྲ་བཙུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོངས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མངོན་
རྟོགས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ་མོ།

ལམ་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ས་དག་གང་ལས་སྦྱེ་ཞིང་གང་དུ་གནས་དབྱེད་
པ་ལ་ཉེན་བཟོད་པ་དང་། བཞེན་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འདོད་
ཁམས་སོགས་གསུམ་མོ།

དང་པོའི་(འདོད་ཁམས་ཀྱི་)མཚན་ཉིད། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་
འདོད་ཡོན་གྱི་བྱི་རོ་སོགས་ལ་འདོད་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ས་སྒྲོར་བཅས། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་། དབྱས་མཐའི་འབྲེལ་བཤད་དུ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་
པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་བཤད་དོ།

འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ལ་དབྱེ་ན། དམུལ་བ་ཡི་

དུགས་དུད་འགྲོ་སྒྲེ་ངན་སོང་གསུམ། སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཐུན་བརྒྱད་ཀྱི་མི་དང་།
 རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་
 ལྷན་དང་། འབྲུལ་དགའ། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དེ། འདྲོད་ལྷ་རིགས་དུག་
 རྣམས་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་ཡིན་སྟོང་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལྷར་སྦྱང་ཅིང་སྦྱང་ཕྱོགས་
 པ་འགའ་ཞིག་དུད་འགྲོར་སྦྱང་པ་ཡིན།

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ནིད། གང་ཟག་གི་འདྲོད་ཡོན་གྱི་དྲི་རོ་སོགས་
 ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་གཟུགས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ། དེ་
 སྒྲིང་དུ་ཡང་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡང་གཟུགས་ལ་འདྲོད་ཆགས་
 རྒྱས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བཤད་དོ།

གཟུགས་ཁམས་ལ་དབྲེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་བསམ་
 གཏན་དང་པོར་ཆངས་རིས། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཆངས་ཆེན་དང་
 གསུམ་མོ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན། འོད་རྒྱུད། འོད་གསལ། ཆད་མེད་
 འོང་གསུམ་མོ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། དག་རྒྱུད། དག་རྒྱས། ཆད་མེད་
 དག་དང་གསུམ་མོ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན། སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྦྱེས།
 འབྲས་བྱ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། བྱིན་དུ་མཐོང་བ། བྱ་མོམ་སྤང་བ།
 འོག་མིན་དང་བརྒྱད་དེ། གནས་གཙང་བ་བརྒྱད་དོ།

མདོར་ན། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན་གནས་གཙང་མ་ལྷར་
 འཕགས་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གཞན་རྣམས་སུ་སོ་སྦྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་
 འབྱུང་དོ། ཆངས་ཆེན་དུ་འཕགས་པ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ནི། གང་ཟག་གི་གཟུགས་ལ་འདྲ་
ཆགས་དང་བལ་བ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་བཞི་སྟེ། རྣམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྐྱེ་མཆེད། སྤྱད་པའི་ཅེ་མོདོ།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་རྟུ་
སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི། ལྷ་སྐྱོམས་འབྲུག་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས།
དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་
བཏགས་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་བརྟེན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་གསུམ།

དང་པོ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དྲོད་ཅེ་
བཟོད་པ་རྣམས། སྐྱ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པའི་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ན་ལ་དང་
པོར་སྐྱེ་གིང་། སྐྱེས་ཐིན་མངོན་དུ་བྱས་པ་འདྲོད་པའི་ལྷ་ལ་ཡོད་ལ། དེ་དག་
ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མེད་དོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་མཐོང་ལམ་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདྲོད་པའི་ལྷ་ལ་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་།
གནས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མེད་དོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་ནི།
སྤྲིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདྲོད་པའི་ལྷ་ལ་དང་པོར་སྐྱེ་དགོས་ལ། སྐྱེས་ཐིན་
མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་
ཡོད་དོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྐྱོབ་ལམ་ནི། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་དང་པོར་
སྐྱེ་རུང་ངོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནི།
སྤྱི་མི་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་དང་། ལྷ་
དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་དང་པོར་སྤྱོད་ཅུང་ལ། གཞུགས་མེད་
ཁམས་ན་མེད་དོ། དེའི་སྤྱོད་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ནི། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་
འདོད་པའི་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་དང་པོར་སྤྱོད་དགོས་པར་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་
གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་དྲེན་ལ་ཡང་དང་པོར་སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། ལམ་གྲེས་སྤྱོད་ཅུང་ཡོད་
པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཐེར་དོ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་དང་པོར་སྤྱོད་བ་མེད་དོ།

དེའི་སྤྱོད་ལམ་ནི། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། འདོད་པའི་ལྷ། གཞུགས་
ཁམས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཅི་རིགས་པར་དང་པོར་སྤྱོད་སྤྱོད་ ལུས་བར་མ་
ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་།
གཞུགས་མེད་པའི་སྤྱོད་ལམ་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཐོབ་པ་གང་དང་། རྣམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་ནས། འདུ་གེས་མེད་འདུ་གེས་མེད་མིན་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་བར་
དུ་སྤྱོད་བར་འཇུག་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་
གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱོད་དང་པོར་སྤྱོད་བ་མིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་
འགྲེལ་བར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ནི་འདོད་པ་དང་གཞུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་
ཀྱི། གཞུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པ་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། མཐུའི་བྱད་པར་ཐོབ་པ་དག་ནི་དེར་མི་སྤྱོདོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
སྤྱད་པར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྤྱོད་བ་དོན་དུ་གཉེར་

བ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། བྱང་མེས་ས་གྱི་ལམ་དེ་དག་སྐྱེས་
 ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ནི། མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་དོ། བསམས་བཞིན་དུ་
 གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། གཞུགས་ཁམས་གྱི་འག་མིན་གྱི་རྟེན་ཁོ་ན་
 ལ་འབྱུང་བར་མདོ་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་དེ།

རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།

ཡང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དུ།

འཆང་རྒྱ་འོག་མིན་གནས་མཆོག་དུ།

སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སུ།

སངས་རྒྱས་མཛད་པ་མི་མཛད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་གོང་
 ན་འོག་མིན་མཆོཡོད་པས། དེ་ན་གཞུགས་སྐྱེ་བཞུགས་པར་བཤད་དེ། གཙང་
 མའི་གནས་མཆོག་སྤངས་པ་ཡི། འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ནི། འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་བྱང་ལ། སྐུ་ལ་སྐྱེ་གཞན་
 རྣམས་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ།

བཞི་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་མཛད་དུ་བྱེད་པ་ལ་དུས་ཇི་ཙམ་ཐོགས་བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་བྱུལ་

བ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། ལྷུང་ན་ཆེ་གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་སྟེ། ཆེ་
དང་པོ་ལ་ཚོགས་ལམ། གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་ལམ། གསུམ་པ་ལ་སྤྱིད་བ་ཐ་མར་
བྱར་ཏེ། མཐོང་ལ། སྦྱོམ་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

རང་སངས་རྒྱུས་ལ་རིགས་གསུམ་སྟེ། བལེ་རུ་ལྷ་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་བསོད་ནམས་ནི། ཚོགས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་ཙམ་དུ་བསགས་ཏེ། སྤྱིད་
བ་ཐ་མར་དུས་སུ། སྦྱོབ་དཔོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྦྱར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྦྱོམ་
ལམ་མི་སྦྱོབ་ལམ་བཞི་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

ཚོགས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་ནི། བཟོང་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུའི་གསུམ་གཉིས་ཙམ་དུ་བསགས་ཏེ། སྤྱིད་བ་
ཐ་མ་པའི་དུས་སུ་སྦྱོབ་དཔོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྦྱར་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་བྱི་མ་དང་།
མཐོང་ལམ་སྦྱོམ་ལམ་མི་སྦྱོབ་ལམ་གསུམ་སྦྱེས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་
མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

ཚོགས་སྦྱོད་རྒྱུ་དུ་ནི། མཐོང་ལམ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུའི་གསུམ་ཆ་ཙམ་དུ་བསགས་ཏེ། སྤྱིད་བ་ཐ་མ་
པའི་དུས་སུ་སྦྱོབ་དཔོན་ལ་མ་བརྟེན་པར། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་དང་མི་སྦྱོབ་
ལམ་གཉིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

ཐོག་ཆེན་ལྷར་ན། ཚོགས་ལམ་ནས་ས་དང་པོའི་བར་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱངས་
མེད་དང་པོ། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་བྱངས་མེད་གཉིས་པ། ས་
བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱུ་པའི་བར་ལ་བྱངས་མེད་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་བྱངས་མེད་
གསུམ་མཇུག་ཡང་ན་ཚོགས་ལམ་དུ་བྱངས་མེད་གཅིག་ འོད་ཅེ་གཉིས་ལ་

གྲངས་མེད་གཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་མཆོག་གཉིས་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག་
ས་བརྩ་པོ་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གསུམ་སྟེ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་ཙ་
གསུམ་ཆོགས་བསགས་ཏེ། སངས་རྒྱ་བར་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བར་
བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་ཆོགས་བསགས་པའི་དུས་སུ། དབང་པོ་རྣམ་པོས་ནི་མུར་ན་གྲངས་
མེད་གསུམ་མམ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁེན་འབྲུབ་ལ། ཉུལ་པོས་ནི་
ངེས་པ་མེད་དོ།

ལྷ་ས་ཞར་ལ་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ལམ་དུ་རྒྱགས་མ་མྱོང་
བའི་གང་ཟག་དང་། ལམ་དུ་རྒྱགས་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གཉིས། དང་པོའི་(ལམ་
དུ་རྒྱགས་མ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་)མཆན་ཉིད། ཐར་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་སྟེ་མ་མྱོང་
བའི་སྟེས་བྲ། གཉིས་པའི་(ལམ་དུ་རྒྱགས་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་)མཆན་ཉིད། ཐར་
ལམ་རང་རྒྱད་ལ་སྟེ་མྱོང་བའི་སྟེས་བྲ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱལ་གྱི་གང་ཟག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་
གང་ཟག་དང་གསུམ་མོ།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་)མཆན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་དབང་པོ་ཉུལ་པོར་གྱུར་བའི་སྟེས་བྲ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་མོ་སྟེ་དང་།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་གཉིས།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་མོ་སྟེ་འི་)མཆན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
དབང་པོ་ཉུལ་པོར་གྱུར་བའི་སྟེས་བྲ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་མ་སྤྱང་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་
ཚོགས་ལམ་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་པ་གཉིས།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། ཚས་མངོན་རྟོགས་རྒྱད་ལྟ་
གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱེས་བྲ། གཉིས་པའི་(ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། རོན་
མངོན་རྟོགས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱེས་བྲ།

ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྲ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་སྤྱང་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
པ། སྦྱར་ལམ་པ། མི་སྦྱོབ་ལམ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོའི་(ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱད་
ལྟ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱེས་བྲ། གཉིས་པའི་(ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད།
རིས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱེས་བྲ། གསུམ་པའི་(ཉན་ཐོས་
མི་སྦྱོབ་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། མཐར་ཐྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྦྱེས་བྲ།

རང་རྒྱལ་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
དབང་པོ་འབྲིང་པོར་གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྲ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་པོ་སྦྱེ་དང་
འཕགས་པ་གཉིས།

དང་པོའི་(རང་རྒྱལ་པོ་སྦྱེའི་)མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
དབང་པོ་འབྲིང་པོར་གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྲ་གང་ཞིག་གཟུང་བཙོས་ཀྱི་བདག་མེད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་མ་སྤྱོད་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལམ་པ་གཉིས།

དང་པོའི་(རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། ཚས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་བྲ། གཉིས་པའི་(རང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། དོན་
མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་བྲ།

རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབང་
པོ་འབྱེད་པོར་གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྲ་གང་ཞིག་ གཞུང་བ་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་མ་སྤྱོད་བ། དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་མཐོང་
ལམ་པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། མི་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་གསུམ་མོ།

དང་པོའི་(རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་བྲ། གཉིས་པའི་(རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་པའི་
)མཚན་ཉིད། རྩམ་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་བྲ།
གསུམ་པའི་(རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སྦྱོར་ལམ་པའི་)མཚན་ཉིད། མཐར་ཐུན་གྱི་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་བྲ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དབྱེ་ན། སོ་སྦྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས། དང་པོའི་
(ཐེག་ཆེན་སོ་སྦྱེའི་)མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་རྟོན་པོར་
གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྲ་གང་ཞིག་ འཛིན་པ་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་མ་སྤྱོད་བ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་དང་།
སྤྱོད་ལམ་པ་གཉིས།

དང་པོའི་(ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་ལམ་པའི་)མཆན་ནིད། ཆོས་མངོན་རྟོགས་གྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ལམ་ཆེན་པོ་འབྲིང་
རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་གསུམ་མོ།

གཉིས་པའི་(ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་ལམ་པའི་)མཆན་ནིད། རྟོན་མངོན་རྟོགས་གྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ལམ་རྟོན་ཅེ་མོ་
བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དབའ་བཞིའོ།

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཆན་ནིད། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གང་ཞིག
འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱུད་ལ་སྒྲེ་
སྤྱང་བ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བ། སྒྲོས་ལམ་བ། མི་སྒྲོབ་ལམ་བ་
དང་གསུམ་མོ།

དང་པོའི་(ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་པའི་)མཆན་ནིད། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
གྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྷག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བར་བཅུ་དྲུག་ལ་གནས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དབའ་བཅུ་དྲུག་གོ།

གཉིས་པའི་(ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོས་ལམ་པའི་)མཆན་ནིད། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
གྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ། དབྱེ་ན། ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་བའི་བར་
དགུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་དགུའོ།

གསུམ་པའི་(ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་པའི་)མཆན་ནིད། མཐར་ཐྱིན་པའི་
མངོན་རྟོན་གྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ། དབྱེ་ན། འོངས་སྤྱུལ་གཉིས།

ལམ་དང་གང་ཟག་འགལ་བས། མཐོང་ལམ་པ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་མ་
 རྟོར་བར་མཛོད། མཐོང་ལམ་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཟག་ མཐོང་ལམ་ཞེས་པ་ནི་
 ལམ་ཡིན་ནོ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་བའི་ཡིད་འཛོག་འདི་ནི། མཁས་
 བའི་སྒྲི་བོ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐལ་བའི་ངོར། སྤྲུའི་དགེ་སྲོང་དགེ་ལེགས་
 དཔལ་བཟང་པོས། དཔེན་གནས་ཅི་བོ་མདངས་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱར་བའོ། ॥

དགེ་བསྐྱེད་སྦྱོར་ཆོག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབས་ཀྱང་།
 ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 སྤྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
 དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཟུག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྷའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
 རེས་ལེགས་ཙོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་ལྷུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱམས་པའི་སྤྲུའི་སྤྲི་ག་
 སྒྲོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྷོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཉིན་མོའི་སྐར་བ་ལྷར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་
 བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་དུལ་ལྷན་གྱི་མཚོན་བྱ་སྤོགས་གདུག་པའི་གནོད་
 འཚེ་བྱ་བུའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སྤོགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བའི་

གྱུད་ཚོགས་མཆོལ་ར་བཤེལ་བ་འདི་དག་ལྷན་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་
 བ་ཅན་དུ་བསྟན་བའི་མེ་རྩེ་ཡང་སྒར་བཞིན་གསོས་ཏེ། གྱུ་གར་འཕགས་
 པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱབ་བའི་བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་བ་དར་གྱས་སུ་
 འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན།
 རྣམ་འདྲན་ཤུག་མེད་གཏི་རིང་ལྷགས་སྟོ་ཀུན་ནས་གྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་
 ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་
 གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྟུན་དང་བསྟུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྒར་ཆོག་པའི་
 དགེ་བམཐོད་སྟོན་ཆོག་དུ། ཤུག་འདི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྦྱ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་
 བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོས་སྒར་བཤོ། ॥

རྩལ་དུས་འཕྲུལ་ལོ།

